

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.

Pe un jum. . 14 "

Pe o lună . 2-40 "

Nrul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la administrație.

Multămite publice și Loc de achis costă fiecare șir 20 fil. Manuscrite nu să înapoiază.

Intruparea unui gând frumos.

Cu multă bucurie vestim lumii românești că entuziastele silințe pentru înființarea noii școli de fete în Arad au fost azi răsplătite cu un succes deplin. În ședința sa de astăzi Consistorul diecezan din Arad, la propunerea și îndemnul P. S. Sale Episcopului Ion I. Papp, a încuviințat cu unanimitate toate dorințele Reuniunii femeilor române, apropiind astfel de țintă cea mai idealistă rivă din câte s'au văzut în viața noastră românească din aceste vremuri, atât de sărace în credință pentru fericirea neamului nostru.

Doi ani de nobile frământări sufletești, doi ani de muncă neodihnită, de înflăcărată însuflețire pentru intruparea celui mai frumos vis al femeilor române din acest mare ținut românesc — își încheie azi capitolul binecuvântat și atât de bogat în pilde de cum ar trebui să fie toate acțiunile noastre obștești. Vor tresări cu noi, de același fior de mulțumire toate inimile generoase câte s'au pătruns de chemarea femeilor aradane și au tremurat împreună cu ele de neastâmpărul ca frumosul gând să-și ia intrupare cu o zi mai curînd. Vor simți, împreună cu noi, aceiași mângâiere toate sufletele dezinteresate cari au grăbit să sporească cu darurile lor și să apropie

de împlinire fondul școalei de iete. Solia noastră va pătrunde înviorătoare aproape întreg pământul românesc, trezind aceleași simțeminte de înălțare în inimile femeilor române din Brașov și din Cernăuți, din Sibiu și din Blaj, din Abrud și din Orăștie, din ținutul Făgărașului și din cel al Reghinului și de pretutindeni, unde acțiunea femeilor aradane a fost îmbrățișată cu atâta căldură și înțelegere.

Solia noastră va avea însă mai presus de toate norocul să însenineze ca de-o mare fericire acel suflet veșnic înfrățit cu steaua neamului nostru dela care ne-a venit cea mai luminoasă pildă a dragostei de neam din câte ne-au însuflețit vre-odată.

Să se bucure împreună cu noi toți câți se pătrund de frumusețea ideii ce se va intrupa de-acum în acest îndepărtat colț al pământului românesc. Căci în curînd se va înălța biruitoare o nouă cetățuie pentru paza comorilor sufletului românesc în aceste părți de locuri, o nouă bisericuță închinată culturii noastre ne va adăposti viitoarele generații de femei de adierile influențelor străine.

Încă în cursul acestui an clădirea modernă a noii școale de fete sperăm că va fi terminată. Fondurile necesare pentru înălțarea și asigurarea ei, dacă nu sînt încă pe deplin realizate, nu vor întârzia mult să fie, căci dărnicia societății noastre — sântem siguri —

nu e încă epuizată. Puținul cât mai lipsește va fi realizat și el în scurt timp, parte din darurile societății, parte din venitul loteriei de obiecte. Toți acei particulari, și toate acele instituțiuni cari au primit lozurile spre desfacere, își vor da — sperăm — o ultimă silință ca să le desfacă pe toate, căci publicul românesc, încălzit și mai mult de vestea ce i-o ducem astăzi, le va răscumpăra pe toate. Câștigurile singure — tot atâtea obiecte de artă industrială românească prețioase — prin numărul lor neobișnuit de mare vor răsplăti din prisos râvna tuturor cari vor grăbi să dea cel din urmă ajutor la intruparea ideii, care a ajuns acum o datorie a societății noastre întregi.

Dorim ca însuflețirea cu care s'au scris aceste rînduri să se aprindă în toate inimile cu dragoste pentru cultura noastră națională și să le sfătuiască la fapte demne de cinstea unei societăți latine. Dorim ca, precum dela început, așa și în clipa intrupării frumosului lor gând, femeile române aradane să întâlnească același sprijin în toate cercurile românești și ca chemarea lor să pătrundă ca un semnal de lumină la spiritul de jertfă al întregii noastre societăți.

Mohoreala zilelor noastre s'a însceninat azi pe o clipă. Să ne deschidem cu toții larg sufletele ca să primim în sfîrșit o rază de adevărată lumină. Să îngăduim în inimile noastre un loc

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

FRAGMENTE.

De Ion Agârbiceanu.

Șezu pe-un colț de laviță lângă foc, își puse lângă el căciula roasă, își adună arpile pătate și petecite ale cojociței, și începu să povestească, privind aiurit prin casă.

— Nu mi-e frig, cum spui d-ta. Tremur de groaza morții. Că astă noapte venise moartea să mă ducă. Venise, dragă, în chip de muere și mi bătu la fereastră, și-mi vorbi cu glasul Mărinii, a muerii mele, moartă de zece ani.

Eu șed în marginea satului, într'o colibă, aproape de cimitir, aproape de stîncă și de pădure. În viața mea, din pricina asta, am pățimit multe. Că cel necurat, cum știi, dragă, se sălășluiește în beznă și în peatra sacă. Iar la miezul nopții se plimbă prin cimitire. Dar azi noapte n'a fost vedenie. Venine Mărina mea la fereastă, și plîngea încet, s'o las în casă că, îngheață de frig. Deschid fereastra, o pipăi pe muere ș'am, văzut că are trup ca oamenii. Și nemai știind ce fac, i-am deschis ușa.

Moșul se opri de-odată încrămenit: părea c'o vede într'un colț al casei pe Mărina,

— Deschid eu ușa — zise el, dar în casă nu intră Mărina, ci o femeie slabă și deșirată, cu cap de cal, și 'n mână c'o secere strălucitoare. „Bună seara moș loane, zise, bună sara bătrânule, bună seara ticălosule“.

Așa mi-a zis de trei ori. Eu întâi am înghețat, dar în urmă mi-am luat inima în dinți.

— Eu nu d-tale ți-am deschis, chip de ciumă, ci nevastei mele. Pe Mărina am lăsat-o eu în casă. Ea bătu din fălcile lungi de cal, în casă se porni un vânt rece, ea se apropie de mine, și-mi zise: Aștepti pe Mărina și ți-am venit eu pe cap. Dă-mi un scaun de ședere.

Mie de-odată mi fulgeră prin cap: asta-i moartea, ea cere scaun de ședere când merge să ducă pe creștini. Nu i-am dat, și ciuma se trase lângă cămin.

— Ce mai faci moș loane, ticălosule? mă întrebă iar. „Îți place viața, îți place să trăiești“.

— Place, da, îi răspund.

— Dar crezi tu că Mărinii tale nu s-a plăcut? Ai îngropat-o de zece ani. Tu i-ai scurta zilele.

— Eu?

— Da tu, ticălosule. De câte ori nu ș'a rugat biata femeie moartea, de răul tău bețivule! Moartea tăcu, și în casă, pe păcel începu de-odată cineva să geamă. Geametele se ridicau din zece piepturi, parcă, umpleau casa, și eu m'am tras cu groază lângă fereastră. Gemea Mărina, nevasta mea, așa cum făcea în anii ei de boală.

Moartea bătu din fălcile lucii, sună din oașele înghețate, și m zise șuerând:

— Cunoști?

— Da, cunosc că-i plînsul Mărinei.

— Așa ai lăsat-o ani de zile, să se tânguie. Tu mergeai dimineața la crăsmă și veneai

noaptea târziu acasă. Câte-odată nu veneai nici noaptea. Durmeai când într'un șanț, când lângă un gard. Ți-aduci aminte, sânt patru ani chiar în noaptea asta, ai adormit pe zăpadă într'o hudiță. Ai înghețat de jumătate. Și — atunci cel ce-mi poruncește mie mi-a zis: du-te și ridică pe nemericul acela. Eu am venit și te-am văzut. Erai cu fața buhăită ca acum. Însă durmeai liniștit, n'aveai nici o durere. Mi-am zis: ar fi prea mare noroc pentru ticălosul acesta să moară fericit. Am mers la stăpânul meu și și m'am rugat să nu-ți ceară încă sufletul. Știam că, cu anii ce-or trece, ți-l vei face tot mai negru. Și am avut dreptate“.

Eu îmi adusei aminte de noaptea aceea, cum m'au dus oamenii pe sus — acasă. Stam acum împietrit de groază, și așteptam să mă ducă. Moartea rânji, arătă niște măsele galbene și late, scoase din sân, de pe coaste, o hârtie lungă și lată, o ridică, și îmi zise: ia privește ce-ți apasă sufletul. Hârtia se luminea de-odată și văzui, chiar de-asupra, trupul umflat al Mărinei. Picioarele-i cât butucii de stejar, capul ei nepieptenat privea de-acolo de sus înfiorător.

Văzui închipuită acolo o biserică goală, în care blăstema un popă bătrân. Văzu-i butoaie mari de șpirit, din cari își scoteau capetele cu ochii de foc, cu limbi de șerp, dracii iadului.

Iată moș loane, ticălos bătrân, faptele tale. Ți-ai lăsat femeia fără nici un ajutor la boală, ai încunjurat în toată viața casa lui Dumnezeu, ai băut atâtea butoaie de șpirit, câte vezi aici.

pentru recunoștință în fața frumosului gest ce ne vine de la capul bisericii și să ne înviorăm cu toții de privesc frumosei armonii ce s'a restabilit azi sub razele aceluiaș ideal: cultura românească a femeilor noastre.

Să vie toți cei ce întârzie încă cu darurile lor, să vie toți sprijinatorii cauzelor noastre mari și să nu întârzie nimeni a-și lua o parte de merit din întruparea frumosului gând, care este o școală de fete românească la nivelul timpului și menită adăpost pentru naționalitatea femeii române din acest mare și totuș atât de primejduit ținut românesc.

Atacul deputatului Vaida. *In sedința de azi a camerei ungurești deputatul Alexandru Vaida-Voevod a rostit în firul cuvântării sale și următoarele cuvinte:*

„Pacea nu o poate face nici guvernul, nici partidul naționalist, nici tratativele, nici mijloacele de corupție. În trecut au fost cazuri și se pot ivi și în viitor, că, de pildă, guvernul a pus stăpânire pe un astfel de organ de publicitate care a fost până la un timp cel mai radical organ al partidului național român și deodată, ca din bun senin, s'a aruncat asupra noastră a conducătorilor și zi cu zi ne înfățișă ca pe niște oameni răzniți, infumurați și netoți, cari nu-și dau seama de ce fac și nu sânt în stare să ducă cu un pas înainte cauza neamului românesc.

Și ce credeți dvoastră? A dat campania asta vre-un rezultat? Opinia publică românească s'a dumirit în curînd, că în dosul acestui ziar se află mîna lungă a guvernului. Noi am adunat destule experiențe în era Bánffy-Jeszenszky,

— E mare păcat jupăneasă, să bei și zic eu ne mai știind ce să-i spun. Nu-i plăcu vorba, jupănesei, se apropie c'un pas de mine. Dar știam că'n noaptea asta nu mă poate duce: nu m'am dat scaun de ședere.

— Imi dai un scaun, bădicule?

— Nu-ți dau în noaptea asta. Să fii dta sănătoasă, și să mă aștepți. Eu trebuie să mă grijesc ca un creștin adevărat ce sânt. Și numai apoi să plec pe lumea cealaltă. Dta te-ar plăcea să mă duci cu catastihul tuturor păcatelor. Par'că este om în lume fără de păcat, și par'că numai eu ași fi ticălos în lume.

Mi-se deslegase puțin limba, când îmi veni în minte că în noaptea asta nu mă poate duce.

Moartea zurei niște lanțuri și cercă să mă încunjure cu ele. Dar cum stam lipsit de părere, n'a putut. Atunci mi-se cutremură bordeiul, auzii răgînd toate gadinile pădurii, auzii tânguirii de paseri de noapte, și când privii mai bine, moartea se duse.

În bordei rămăsese un aer de pucioasă, și un fir de păr sur căzut de pe botul îmbătrînit al jupănesei.

Ce crezi dta, am mai putut dormi? Da'mi părea că am se înnebunesc până dimineața. Mă frământam în păcel, și nu mai puteam să am hodină. Cugândul că voiu muri, m'am împăcat eu repede. Știam că Dumnezeu n'are să mă judece ca jupăneasă asta cu fălci de cal. Dar chipul ei nu-mi mai eșia din minte. Oho, nu-i glumă s'o vezi cu ochii.

Moșul își netezi chelia, suflă tare prin mustățile stufoase, și zise: „Acum vreau să-mi

ca să nu mă fim surprinși de astfel de apariții”.

Cum vedem, onoratul comitet a hotărît să meargă cu jalba împotriva noastră până și în fața opiniei publice ungurești. Supunem acest procedeu judecării imparțiale și cinstite a publicului românesc și ne abținem pentru azi (căci avem un moment de armonie) de orice comentariu.

Copiii nimănui. Studenții români din Cernăuți au adresat studenților români din Cluj următoarea telegramă:

„Decât să dai limba, mai bine dai viața! — Frații ardeleni: Enescu, Birdescu, Munteanu, Tripa, Magier, Popoviciu, Blaga, Buzdug, Vințan, Isăceanu”.

Societatea academică Junimea le-a adresat următoarea telegramă:

„Copii ai nimănui, apărați cu viața, cea mai scumpă comoardă a neamului românesc: limba strămoșească!”

Partidul iusthist și votul universal. Conferința dela 20 Martie — ziua aniversării morții lui Ludovic Kossuth — a partidului iusthist a fost bogată în manifestațiile pentru votul universal, egal și secret. Toți oratorii au accentuat necesitatea introducerii acestui postulat al poporului desmoștenit, promițînd solemn că vor lupta fără rezervă pentru înfăptuirea lui. Bine înțeles, că votul acesta universal, după cum îl proiectează iusthiștii și în general Ungurii mai liberali, nu va să zică egala îndreptățire a tuturor popoarelor țării acesteia nefericite, ci ridicarea elementului maghiar în detrimentul celorlalte.

Pentru noi atitudinea mai nouă a partidului iusthist trebuie să ne servească de un puternic stimulent în acțiunea pentru legiferarea votului universal, egal și secret, pe seama tuturor popoarelor. Căci noi vrem sincer fericirea tuturor neamurilor, pe când iusthiștii, — durere, — numai a poporului »cătuitor de stat», adică a Maghiarilor.

Și ar fi bine să se facă această distincție, ca să nu avem drept rezultat o desiluzie amară.

Această teamă a noastră rezultă din nesinceritatea declarațiilor spuse cu atâtea ocazii de

văd de suflet. Când o veni la noapte, am s'o potcovesc. Nu-i dau scaun, dar în noaptea a treia nu mai am ce-i face: atunci mă duce.

— Dar moșule, până dimineața n'ai mai văzut nimic? Nu ți-s'a arătat nimic?

— Nu. Nimic. Ba stai, acum îmi vine în minte. Părea că mă înecam într'o apă adîncă și glodoasă. Imi ajunsesse apa la gât, până la barbă, până la ochi. Era întunec și de sus cădea apa noroioasă cu găleata, că se ruperă toate cerurile. Nu era suflet de om în jurul meu. Numai apa aceea groasă forfotea, și din sînul ei negru eșiau cu gurile deschise toate dihanile pădurii. Strigau ceva, dar nu puteam auzi. Apa hua tare, și eu zadarnic strigam după ajutor. M'am cufundat odată, și când am ieșit la suprafața apei, m'a prins un om de mîna, m'a pus într'o luntre și m'a mîntuit. Aio! noaptea asta m'a făcut să nu mai vreau să trăiesc. Adică, dacă n'ar fi noaptea, tot ar mai plăti ceva viața.

— Plătește moș loane, și noaptea chiar e pusă, ca dimineața să ne sculăm mai dornici de viață. Numai nu trebuie să-ți faci nopțile neliniștite. Iată-ți spun: Dta ești bătrîn și beai prea mult.

Moșul mă privi mirat.

— Adică și dta ca și jupăneasă? Nu, din băutură nu văd eu minuni. N'am văzut moartea până am fost tare. Dar acum slăbesc și m'aprociu de groapă, pentru aceea vine la mine. Dar să nu fie cu supărare, adause sculându-se. Aș vrea să mă grijesc, că-i târziu și azi n'am luat nimic în gură. Aș vrea să-mi iau un păhărel de vinars. Mai am două zile și'n urmă, dacă vine jupăneasă, ce știu eu în ce lumi mă duce”.

politiciani iusthiști. Ce încredere poți avea în lupta unor desvăgîuți politici, de talia lui Nagy György, matadorul scandalurilor trecute din cameră. Aceștia sunt luptătorii pentru dobîndirea dreptăților național-tărilor!

De altfel a spus-o din nou Bathányi, vicepreședintele partidului iusthist: »Noi, arborînd acelaș drapel ca Kossuth în 1848, urmăm ideile lui, generalizarea drepturilor poporului în vederea întăririi ideii naționale maghiare și a constituționalismului maghiar.

Consiliu de miniștri. Ieri la 20 Martie s'a ținut sub președinția ministrului președinte Khuen-Héderváry un consiliu de miniștri, în care s'au discutat afacerile curente.

Locșitorul ministrului de externe la Budapesta. Conte Pallavicini, locșitorul ministrului de externe, contele Aehrenthal, a sosit ieri la Budapesta, unde a făcut vizite oficioase la ministrul președinte, ministrul de finanțe și ministrul de comerț.

Insemnătatea și libertatea presei.

— Părerile miniștrilor unguri. —

Societatea pentru fondul de pensii al ziariștilor unguri și-a ținut Dumineca trecută congresul ei festiv în Budapesta. Societatea a fost înființată în anul 1881. Implinîndu-se 30 de ani dela această dată congresul a căpătat importanța unui jubileu. Toți reprezentanții de frunte ai vieții politice și literare au ținut să ia parte la această serbare. Toți membrii guvernului, prezenți în capitală, au făcut act de prezență și-au luat cuvîntul la banchet, rostind nu numai cuvîntări măgulitoare, dar și foarte drepte despre importanța presei. Au luat parte și au vorbit miniștrii Khuen, Székely, Hazay, Hieronymi, Zichy și Serényi, apoi președintele camerei Berzeviczy, vicepreședintele Návay etc.

Din raportul prezentat la congres s'a văzut că în cursul celor 30 de ani, fondul de pensii s'a urcat, la sfîrșitul anului 1910 la suma de 2,476,125 de cor. M. Sa împăratul a dăruit, cu prilejul congresului, pentru fond suma 10,000 de cor. S'au mai făcut alte dăruiți în suma totală de 23,000 de coroane, strânse într'o singură zi.

Ceiece ne interesează e însă altceva. E importanța pe care o vedem că se dă presei prin cei mai însemnați oameni ai vieții politice ungurești, și e spiritul de largă toleranță și de liberalism pe care îl găsim exprimîndu-se în discursurile lor față de părerile taberelor adversare, dar de acelaș neam, când ele sânt călăuzite de bună credință. Se poate o declarație mai frumoasă decât aceea a ministrului-președinte Khuen, care spune că presa e educătoarea forțelor intelectuale și sufletești ale poporului, și că el a găsit în cele mai violente atacuri contra sa, idei rodnice pentru viața publică?

Câți fruntași ai noștri au arătat atîta respect și atîta înțelegere superioară pentru scrisorile presei românești, care uneori a îndrăznit să spună și ea câte un cuvînt de critică binevoitoare? Și unde se va găsi un fruntaș care să spuie, ca ministrul Székely, că nu e o nenorocire, dacă într'un proces de presă autorul nu poate fi imediat prins și aruncat în pușcărie? Știm că mi-

nistrul înțelege libertatea asta mai mult pentru presa ungurească decât pentru cea nemaghiară, dar am fi mulțumiți dacă fruntașii noștri ar arăta măcar pentru presa românească aceeași toleranță, ca miniștrii ungari pentru cea ungurească, și dacă nu ar căuta să ne arunce imediat pentru orice critică în temnița — »rezoluțiilor« și a »disciplinei de partid«.

Dar să rezumăm puțin discursurile rostite la banchetul din Budapesta. Dacă nu vor reuși să schimbăm părerile și firea fruntașilor noștri, poate vom izbuti să arătăm cel puțin cititorilor că la alte neamuri se găsesc alte noțiuni de libertate și toleranță.

Primul-ministru *Khuen-Héderváry* a spus următoarele: Presa face educația forțelor intelectuale și sufletești, și le face să producă roade pentru țară. În lunga mea carieră publică, zice ministrul președinte, mi-am format relații intime cu presa. Adesea ea m'a atacat, dar eu niciodată nu mi-am răzbunat. *Dimpotrivă, în cele mai violente atacuri am descoperit idei fecunde și pot să spun că în viața mea am realizat multe rezultate frumoase cu ajutorul presei.* La sfârșit primul-ministru a exprimat, în numele națiunii întregi, mulțumiri muncitorilor presei, cari lucrează cu trudă grea pentru cultura națională.

Ministrul instrucției publice, contele *Zichy János* a exprimat simpatia guvernului pentru presă și pentru ziariști.

Ministrul de comerț *Hieronimi Károly* spune că recunoaște multele datorii ale presei, spune însă că dintre toate, datoria ei cea mai înaltă e ca todeauna și-n orice împrejurări, fiecare ziarist să lucreze în opinia publică numai după convingerile sale. Doresc din tot sufletul, zice, ca fiecare ziarist să scrie todeauna ceea ce-i dictează convingerea sa. Într'un cuvânt doresc să fie independent, nu numai fiecare ziar, dar și fiecare ziarist în parte.

Ministrul de justiție *Székely* a rostit un discurs însemnat, atât prin lungime cât și prin cuprins. A povestit o amintire despre fostul ministru de justiție *Szilágyi Dezső* care-i spunea că trebuie luate măsuri contra presei, dar el (*Székely*) s'a împotrivit. Atunci *Szilágyi*, cu temperamentul său impetuos, l'a întrebat furios: *pentru ce?* Pentru că, am răspuns, *guvernul își datorește presei existența sa.* Când un guvern e sprijinit de presă, nu o reglementează prin lege, dar dacă presa începe a-l ataca tot mai mult, a-l lovi și a-l pișca, atunci el spune: *asa nu mai merge.* Și — atunci se face o lege a presei. (*Mare ilaritate.*)

În Ungaria avem motiv îndoit de a nu reforma și de a nu înăspri legea presei. Înfrunții noștri și-au dat seama ce fac. Ministrul *Szemere* și-a dat seama când a luat ca model legea belgiană și a știut pentru ce a tradus greșit această lege. El știa că scriitorii, ca *Kemény Zsigmond*, *Csengery*, *Eötvös* nu trebuie apărați, căci își pot spune intențiile lor și printre rânduri. Dar l'au temut pe *Kossuth*.

Căci *Kossuth* era pornit și violent și din articolele sale răsărea în chip evident intenția de a atăta poporul. În vederea lui s'a adoptat sistemul gradăției de răspundere: *pentru a-i face cu putință ca să se eschiveze, cîci nu este o nenorocire dacă autorul nu poate fi todeauna prins și aruncat la răcoare.*

Ministrul apărării naționale *Hazay Samu* spune că miniștrii au venit ca niște colegi la ziariști. Miniștrii sânt și ei adesea ziariști; și ei dau știrile pentru gazete. Dar mai este între ziariști și miniștri un punct comun: *legea nu cere nici ziariștilor, nici miniștrilor să fie absolvenții unei școli și proprietarii unei diplome, căci amândurora li-se cere un singur lucru: talent.* Pentru aceia s'ar conveni, încheie ministrul, ca și ziariștii să primească — pensii de miniștri. (*Ilaritate și aplauze.*)

În sfârșit a vorbit și vicepreședintele *Návay* care a spus că nu se poate o națiune liberă fără o presă liberă.

Cuvinte frumoase, cari au făcut să progreseze o națiune.

Sedința Camerii.

— Discursul d-ului Dr. A. Valda. —

Budapesta, 21 Martie.

Azi a vorbit întâiaș dată în actuala Cameră deputatul național Dr. *Alex. Vaida-Voevod.* Înainte de a se începe sedința, galeriile erau aproape pline de Români, — cei mai mulți studenți universitari. Sala însă, chiar și la 10'20, era goală. Numai deputații noștri: Dr. *T. Mihali*, Dr. *Șt. C. Pop* și Dr. *Al. Vaida* ședeau la locurile lor, neștiind probabil nici ei ce-o să se întâmple.

Se zvonise că președintele *Berzeviczy* ar fi spus eri, că *Vaida* a vorbit așa de obraznic (în 1907), încât n'ar trebui ascultat. Dl *Vaida* știe și el lucrul acesta. Pentru aceea era între Români o atmosferă de iritație, crezându-se că se vor petrece scene tumultuoase.

Abea după 10^{1/2} a deschis *Berzeviczy* sedința. Sala s'a înegrit de-odată; intrînd deputați pe toate ușile, vr'o 150 de inși. Părerea că o să se întâmple vr'un nou scandal se generaliza. Cu toate acestea — nu s'a petrecut nimic deosebit. După ce s'a verificat procesul verbal, și a fost jurat contele *Lázár István* că va conduce cu dreptate ancheta dela Făgăraș, notarul a citit cu glas puternic și neplăcut, voind par'că să atragă anume atenția deputaților Unguri asupra oratorului:

— *Alexandru Vaida!*

Deputatul *Arpașului* a vorbit în liniște. A polemizat cu contele *Tisza* și cu *Kállay Ubul*, infirmînd afirmațiile lor. La intreruperi, — cari au fost destul de dese și destul de — rele, — dl *Vaida* a replicat cu efect, uneori convingător și pentru adversari chiar, că-rora li-se închidea gura.

Vorbitorul naționalist a atins și chestia împăcării, arătînd că guvernul — afară de onorabila excepție a ministrului de justiție — n'a făcut nimic pentru împăcarea noastră. Doar tratativele cu „episcopii naivi și cu călugării voiajori” (*Mangra*, la fraza asta și-a prins barba în mână și a plecat capul), acestea de n'ar fi cumva, semnele de pace. Dar reprezentanții autorizați ai politicii românești, fruntașii partidului național-român.

— Nu există!..

— Există, cum arată voturile primite de noi, — conducătorii români nu au împiedecat tratativele, dar au eșuat ele, fiindcă sistemul de guvernare e greșit și tiranic.

După cinci sferturi de oră, d. *Vaida* a încheiat.

După discursul dlui *Vaida*, studenții români s'au adunat înaintea parlamentului, unde i-au făcut ovații sgomotoase. Ivindu-se și vicarul *Mangra*, a fost huiduit și fluierat. Acelaș lucru s'ar fi întâmplat și lui *Seghescu*, dacă nu intervenea poliția.

Seghescu și *Mangra* au plecat în trăsuri închise.

Dăm, în rezumat, discursul.

Contele *Tisza* a zis că chestiunea naționalităților e cea mai importantă pentru națiunea ungară și că poate de decenii n'a fost momentul mai potrivit pentru rezolvirea ei ca acum. Presupunem că contele *Tisza*, făcînd aceste declarații, vrea în mod serios împăcarea.

Tisza a constatat, că chestia aceasta nu poate fi deslegată prin violență, ci numai prin cucerirea sufletelor. Aceste cuvinte au fost cel mai mare succes obținut de intrarea noastră în parlament.

Când am proclamat noi, domnilor deputați, activitatea parlamentară, am știut că ne așteaptă o grea luptă poate chiar nimicirea existențelor noastre materiale, dar am știut că trebuie să ajungem la un rezultat. A fost nevoie să se înțeleagă, că politica de mici și-cane (călcarea pe bătători) nu-i apropiere pe Români și Unguri, ci-i despărțește tot mai mult.

Afară de dl ministru al justiției (*Székely zimbeste*) nici un ministru nu a încercat să inaugureze o politică nouă mai pașnică. Ordonanțele școlare ilegale ale contelui *Apponyi* nici azi nu sunt retrase (*Sgomot*).

O voce: Cum îndrăznești să spui astfel de lucruri?

Dr. *Valda*: Trece la tratative inițiate de dl *Mihu*. Dl *Mihu* a fost un corb alb, pe când călugării rătăcitori sunt corbi negri cari caută câte un os de ros. (*Risete. Mangra* care intră în acest moment e întâmpinat — cu aluziuni batjocuritoare.)

Tisza a spus că *Andrássy* — tatăl prin politica sa externă a garantat neatârnrarea României. Citează o convorbire dintre *Andrássy* și Regele *Carol*, din care se învederează că *Andrássy* a făcut politica aceasta nu din generozitate, ci din motive egoiste pentru Ungaria.

Nu e scopul meu să apăr aici România. Regele *Carol*, bunul prieten al împăratului, se va îngriji de independența României împreună cu genialii săi, bărbați de stat, cum a recunoscut „*Figaro*” din Paris. Dar cred că trebuie să înceteze micile și-cane contra supușilor României. Nu mă plîng de chelnerii și jandarmii cari vexează pe vizitatorii români vara la *Ocna*. Vă aduceți doar aminte de o doamnă din România, care la *Ocna-Sibiului* a fost maltrată de jandarmi, fiindcă fetița ei a purtat tricolorul național românesc.

Trebuie schimbat sistemul general și trebuie schimbat tonul presei ungurești care ne atacă și vorbește mereu de irendentism. Citez un singur caz: „*Pesti H-p*” spune că la 15 Martie studenții români din *Cluj* ar fi demonstrat contra serbării Ungurilor. Vine pe urmă profesorul *Posta Bela* și declară singur că manifestații au fost Unguri, între alții unul *Mandel* (*Ilaritate*). Iată ce va să zică a face politică de vexații: să învinuiești pe Români nevinovați! Studenții români dela universitatea din *Cluj* sânt chiar oprți a vorbi românește între dânșii (*Sgomot*).

O voce: Nu-i adevărat!

Dr. *Valda*: Sănteți rău informați. De mult există acest ordin!

Împiedecarea Românilor dela studii urmărește reducerea numărului de „agitatori”. Rezultatul însă va fi că mulți vor apuca pe cariera comercială și industrială și ne vor întări economic. Alții vor trece în România și vor

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai scăzute mobila de lipsă la: **Székely și Réti** fabricanți de mobile în **Marosvásárhely** Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vînd și pe lângă plătire în rate lunare fără nici o urcare de preț. — — —

— Mare asortiment în trusouri pentru mirese. —

La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

contribui de acolo la trezirea fraților lor de aici, căci nu moare dragostea lor de țară și ura lor contra sistemului de asuprire care i-a silit să-și părăsească patria (Sgomot). Nu este asta o politică greșită?

Di Kállay a înșirat averile băncilor și episcopilor românești. Dar nu sânt oare bănci ungurești, cari singure au mai multă avere decât toate băncile noastre împreună? Episcopia lui Csernoch e mult mai bogată decât toate episcopiiile românești la un loc.

Di Kállay a vorbit și de asuprirea Ungurilor în România. Dar mergeți la Craiova, Galați, Ploiești și alte orașe din România și veți vedea că Ungurii aranjează serbări sgomotoase de ziua de 15 Martie.

O voce: Dar cum stăm cu școlile ungurești (Sgomot).

Dr. Vaida arată o marcă de 10 bani ce se vinde în favorul școlii ungurești din Craiova (Mișcare. Mare impresie).

Revine la discursul lui Tisza care cere să nu protestăm contra maghiarizării, ca să nu tulburăm buna înțelegere cu România. Domnilor deputați, nu se va găsi nici un om politic în România care să primească desnaționalizarea noastră.

O altă teză a contelui Tisza e primejdia slavă, pentru care cere să ne desfacem de Slovaci. Mai întâi, între noi și Slovaci e marea ungurească, încât pentru noi nu poate fi vorba de primejdia slovacizării. Dar ce folos ar avea ungrimea de desfacerea noastră de Slovaci? Nu ne va putea nici odată împăca numai pe noi singuri, *ci pe toate naționalitățile deodată.*

Fostul meu coleg dl Dr. Iuliu Maniu a spus aici că rostul monarhiei noastre e de-a asigura existența tuturor națiunilor. Dacă e așa precum e, atunci trebuie să se facă o politică de libertate și pentru Slavi, ca ei să nu fie expuși ispitei de a dori alipirea la Rusia. Dacă se vor acorda libertăți Românilor, s'ar putea alcătui un *Staatenbund*, o confederație între Români și Unguri.

Din agitațiile presei ungurești reiese, că contele Tisza nu e capabil să-și realizeze intențiile de împăcare. Iată ne spune, „P. H-p” că dacă concesiile făgăduite de Tisza s'ar realiza, ar merita să fie scos din țară, iată ce atmosferă e în presă. Cu o leacă de panslavism, irendentism și pangermanism, totdeauna opinia publică ungurească naivă va putea fi îndusă în eroare.

S'a trezit însă partea serioasă a opiniei publice ungurești și nu se mai lasă dusă în rătăcire. În epoca cărnii din Argentina eu o cred asta. Poate că găsește contele Tisza câte un naiv episcop român, cu care crede să-și facă pacea sa, dar partidul național român e singurul reprezentant al neamului nostru.

O voce: Nu există partid național-român!

Dr. Vaida: Dar, dlor, dacă partidul lui Andrassy are aici 21 de reprezentanți cu 50.000 de voturi primite la alegeri, avem noi 8 inși 59.000 de voturi primite la alegeri (Sgomot).

Dar cum lucrează guvernul contra noastră? **Guvernul a pus mâna pe un ziar radical care ne susținea până aci și acum de-odată ziarul acesta a început o campanie împotriva noastră, făcându-ne pe noi oameni „bătrâni” și „incapabili”. Iată unde s'a întins mâna lungă a guvernului, (Ne ocupăm la alt loc mai pe larg).**

Dr. Vaida face apoi un lung citat din Szabó István.

Sümege! Sânteti toți trădători de patrie!

Președintele: Te chiem la ordine.

Dr. Vaida: Trebuie să pregătim terenul pentru înțelegerea unui popor cu celalalt.

O voce: Pregătirea aceasta trebuie să se facă cu mână de fier!

Dr. Vaida: Un vicecomite din Turda-Arieș a recunoscut și el că poporul e asuprit.

Noi vrem o pace reală, dănuitoare și sinceră și asta nu se poate decât prin *votul*

universal, egal, secret și comunal. Și-l rog pe dl Tisza să înfăptuiască acest vot.

O voce: Tocmai pe el te-i găsit să-l rogi. (Iaritate).

Dr. Vaida: Votul universal va face popoarele țării fericite.

Face apel la toți deputații să se ocupe de chestia națională cel puțin tot atât de intensiv ca și Tisza, dar fără prejudecățile și prezumțiunile lui reacționare.

Sfârșitul ședinței.

După Vaida au vorbit încă Giesswein și Achim András.

Deschiderea parlamentului român.

— Mesajul de tron. —

București, 7/20 Martie.

Azi a avut loc. cu o solemnitate deosebită deschiderea noului Parlament.

Calea Victoriei și străzile care dau în spre Parlament, prezintă un aspect puțin obișnuit.

Numeroși cetățeni staționează în grupuri pe trotuare așteptând trecerea cortegiului regal.

La orele 11 miniștrii, noii reprezentanți ai țării și membrii corpului diplomatic în trăsuri și automobile s'au dus la Mitropolie, spre a asista la oficierea Te-Deumului.

În fața palatului regal, lumea se strânsese așteptând formarea cortegiului.

Ordinea era menținută de domnii inspectorii N. Pon, Rafail, căpitan Arhip, comandantul sergenților de oraș și comisarul C. Georgescu, R. Mavrichi și alții.

La orele 12 fără un sfert cortegiul pleacă dela palat.

D. Mitlineu. prefectul de poliție deschide cortegiul. Urmează apoi escadronul jandarmilor călări.

M. S. Regele i-a loc într'o trăsură închisă având la stânga pe A. S. Regală Principele Ferdinand.

Un alt pluton din escorta regală închide cortegiul.

Pe tot parcursul, publicul isbucnește în urale.

La orele 10 și jumătate s'a oficiat un Te-Deum la Mitropolie de către P. S. S. Arhiepiscopul Teodosie Ploesteanul, vicarul Mitropoliei, în prezența dlor miniștrii, a înalților prelați și a numeroși senatori și deputați cari au trecut după aceea în sala de ședințe a Camerei.

Ca nici odată sala de ședințe a Camerei a fost foarte populată.

Tribunele diplomatice, oficiale și cele publice erau complect ocupate de un public numeros.

Aproape în toate tribunele erau foarte multe doamne.

În tribuna diplomatică stăteau reprezentanții statelor străine cu însărcinări de afaceri, în uniforme strălucitoare.

În alte tribune erau numeroși magistrați superiori și înalți funcționari publici.

În sală un foarte mare număr de deputați și senatori cari convorbeau veseli cu domnii miniștrii și între dânșii.

În băncile din stânga au ocupat locuri înalții

prelați, iar la banca ministerială ofițerii generali și superiori.

La orele 12 precis dl Horia Rosetti, directorul general al Camerei, a anunțat intrarea M. S. Regelui.

Suveranul s'a urcat pe tribună, urmat de A. S. R. Principele Ferdinand, de d-nii miniștrii și de casa militară regală.

Din partea opoziției erau prezenți d-nii I. Brăteanu, T. Stelian, Djuvara, Guran, Costescu, C. Ilescu, I. Ghica, Dr. Angelescu, I. G. Duca, M. Ferechide, C. Alessiu, etc.

Sosirea M. S. Regelui a fost salutăată cu vii ovatii de majoritățile parlamentare.

M. S. Regele a citit cu glas tare și sigur mesajul.

Mesajul regal.

D-lor Senatori, d-lor Deputați,

Cu o deosebită mulțumire vin astăzi în mijlocul Domniilor-Voastre pentru a deschide întâia sesiune a noii legislaturi.

Demisia cabinetului precedent și numirea Guvernului actual au tras după sine dizolvarea Corpurilor legiuitoare, ajunse aproape de termenul lor constituțional.

Ieșiți de câteva zile din alegerile generale, Domniile-Voastre, prin o însemnată majoritate, aduceți Guvernului pe care l-am chemat la cârma Statului încrederea Țării.

Acest acord între Țară și Tron este o cheazăsie pentru îndeplinirea misiunii Guvernului Meu, cu atât mai mult cu cât putem privi în liniște situația din afară. Politica statornică și cumpătată ce o urmărește România fără șovăire de peste un pătrar de veac ne-a asigurat cele mai bune relații cu toate Statele. Menținerea păcii, care este scopul comun al năzuințelor lor este și dorința noastră de căpetenie.

D-lor Senatori, D-lor Deputați.

Guvernul Meu a adus la cunoștința tuturor măsurile ce le crede menite a îmbunătăți starea economică și socială a Țării. Ele vor forma obiectul activității Domniilor-Voastre în decursul legislaturi care începe astăzi.

Pentru scurta sesiune de față sarcina Domniilor-Voastre va fi mai ales cercetarea și votarea la timp a bugetului. Prin votarea legilor ce stau în legătură cu el ve-ți face de pe acum un pas hotărîtor în direcția reformelor cerute de situația internă și mai ales întru ușurarea vieții țăranilor și a multora din orașenii prea atinși de scumpirea traiului.

Până ce se vor putea vota legile pentru vânzarea de pământ la țărani, pentru asigurarea lucrătorilor, pentru noua organizare a meseriilor și pentru descentralizarea administrativă, veți avea să veniți îndată în ajutorul țăranilor nevoiași, scutind loturile mai mici de șase hectare de orice dare către Stat, și pe de altă parte să îmbunătățiți starea funcționarilor inferiori dela căile ferate, precum și salariile de învățământul primar și secundar.

Situația finanțelor noastre ne îngăduie aceste înlesniri și ne impune totodată să destinăm, fără a sdruncina echilibrul bugetului, un spor de opt milioane pentru armată, la a cărei întărire Țara a fost totdeauna gata să aducă jertfele cele mai mari.

DAJKOVITS E.

Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —

ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografii și portrete, reproducții după fotografiile vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas

Dlor Senatori, Dlor Deputați,

În fiecare an al lungei mele Domnii am avut adâncă mulțumire să constat progresul săvârșit în scumpa noastră Patrie.

Urez ca și această legislatură, prin concursul luminat ce-l veți da Guvernului Meu, să fie cât mai bogată în rezultate fericite.

Dumnezeu să binecuvinteze lucrările Domniilor-Voastre.

Sesiunea ordinară a Corpurilor legiuitoare este deschisă.

Carol.

Majoritățile au aplaudat călduros fiecare pasaj, iar la sfârșit s'au făcut ovații entuziaste Suveranului, care s'a înapoiat la palat la orele 12 și jumătate.

La orele 12 și 10 corțeul regal a plecat dela Cameră cu a celaș ceremonial spre palatul regal.

Scrisoare din Budapesta.

— In natură! — Note dela 15 Martie. —

Cine ar putea afla pricina neastâmpărului ce m'a îndemnat să plec? Mă cuprinse un dor nedeslușit de mișcare, de cer, de natură — și am hoinărit fără țintă pe uliți, tot înșirând în gând lucruri de demult — aduse parcă de suflarea răcoritoare, venită din zările închise de ziduri. M'am pomenit pe malul Dunării, înspirând lacom suflarea răcoroasă, desprinsă din murmurul neodihnit al valurilor. Deasupra capului îmi rîdea albastrul curat al văzduhurilor — la picioare văjăiau nepotolite undele Dunării, în față dealul „Gellért” — ademenindu-mă parcă cu cetatea lui rumată, cu stâncile-i mohorâte — dintre cari ici-colo țîșnește drept un arbore gata de muguri...

Dinspre oraș se ridică un lăuț înăbușit, din care din când în când alegi un țîngănit de clopoțel, cum săgeată aerul ca să se împreune cu fâscăitul „sirenei”... lung și strident.

Cum urc încet dealul, sufletul pare că-mi prinde aripi, ochii mi-se pierd în nemărginirea șesului tăiat de ape; câmpul mi-se desface roșietic și tot privind nesăturat largul, am impresiunea că am scăpat de o sarcină grea ce-mi apăsă pieptul. Simt cum pe nesimțite se închiagă de alintarea primăvărată un dor; simt cum învelișul de tristețe se desface, lăsând intrare liberă visurilor ce-și înmuguresc ființa!

O pasăre sprintenă taie aerul în rotiri deasupra capului, din tufele apropiate se pornește un ciripit limbut, iar eu rămân înmărmurit pe loc, ascultând pulsul pornit al firii, cum începe să svăcnească tot mai pripit, tot mai puternic!

Tot mai mult mă pătrunde taina ce lucrează ascunsă la împodobirea firii — tot mai neînțeles îmi pare misterul, ce-mi fură gândurile negre înlocuindu-le cu fiori de speranțe noi! Nu cunoaștem puterea, nu înțelegem procesul prefacerii, simțim numai dorința caldă de împrietinire, pornirea de a iubi, îmbobocindu-se în inimă.

E neînțeleasă taina puterii care din ruinele lucrurilor moarte frământă și încheagă o nouă viață.

Cum trece această forță ascunsă prin largul nemărginirilor, — se pornește șopot gălăgios de ape, foșnet neconținut de frunze,

ciripit îngănat de paseri și rugăciuni încetinelile de suflete cari cer în fredonări ușoare, doruri noi și muguri aromați în locul celor geruți!...

Când a trebuit să plec — un regret mi-s'a lăsat în suflet! Mă pierdusem în imensitatea aceasta și simțeam cum curentul de refacere își toarnă fiorii în mine. Iar pe cale către oraș tot îngănam încet, ca un dor descălușat

Mugur. mugur, mugurel
la'n fă-te mai măricel,
Mugur mugurel!...

15 Martie! Pretutindeni fâlțae flămuri în bătaia svăpăiată a vântului, stropite de o ploaie mărunțică, ce se cerne din nourii negri! La „Muzeul național” așteaptă câțiva curioși. E sărbătoare națională pentru lumea din capitală!

Un sunet prelung se aude! Se jivesc câteva coifuri de polițiști călări — și în urma lor un conduct sărăcăcios, ca la mormântul unui om sărac!

„Azi se împlinise 63 de ani de când...” începe oratorul zilei, și mulțimea dă trist din cap, scudurindu-și zrențele — parcă ar vrea să spună „pâine ne trebuie”. Vorbitorul aruncă ochii asupra mulțimii și de-odată constată: „Sânt 10000 de studenți maghiari în Budapesta” — apoi, ridicând mâinile, întreabă cu ton patetic „unde-s”?

Mulțimea ridică nedumerită din umeri, în vreme ce oratorul constată că: „s'a stins iubirea de neam din strănepoții lui Árpád...” și încheie cu o rugăciune pentru nația ungu-rească.

Un student al cărui nas nu tăgăduiește de loc origina lui semită, declamă „Talpra magyar” — ducându-și mâinile acuși la inimă, acuși la cap... Și iarăși începe horirea de jale, conductul iar se înșiră pe uliți, — păzit de garda polițiștilor... Semnele libertății...

Aniversarea libertății! Cum trece conductul pe drum, se deschid ușile prăvăliilor, și de aici un Goldberger, de dincolo un Weinberger, râde pe infundate de eroii zilei.

La statuă, acelaș joc trist — asemuitor cu jocul disperat al Indienilor frânți în război! Apoi lumea se împrăștie!

A doua zi foile sânt pline de laude sau ieremiade!

O vorbărie desperată ce tinde că acopere o rușine națională!

Îmi trec prin gând toate scenele triste ale aniversării. Mă gândesc la nesfârșitul lanț de dovezi, compuse din amende și temnițe — privesc scenăria mincinoasă și plec către casă cu convingerea tare — că castelul clădit pe nisip se va prăbuși în curând.

În cale mai aud un sărman muncitor, care văzând atâția polițiști, s'a întrebat mirat. „Ce e razzia?”

Iată cea mai bună caracterizare a zilei!

A. Munteanu.

Românii și clasa intelectuală din Bucovina.

— Notițe statistice. —

V.

Direcția bunurilor fondului religios gr.-or. este în Bucovina unicul oficiu, care n'are și funcționari Ovrei. Funcționarii sânt: Români 37, Ovrei —, străini 72. În total 110.

Deocamdată sânt ceva prea mulți străini, însă Românii studiază acuma silvicultura cu sîrguință, așa că în scurt nădăjduim, că vom avea numărul funcționarilor români, după cum ni-se cuvine. De altfel sântem bucuroși că măcar direcția bunurilor, până acuma, n'a primit nici un funcționar Ovreu.

Dumnezeu să-i țină năravul!

Să privim acuma mai de aproape întregul grup administrativ din Bucovina. Personalul administrativ e alcătuit din 128 Români, 109 Evrei, 665 străini. În total 902.

La prima privire s'ar părea că Românii de astădată sânt în majoritate față de Ovrei. Însă majoritatea aceasta este iluzorică, și de fapt este ea o minoritate potențată, după cum o dovedește raportul între cifra populației și cea a funcționarilor administrativi, căci:

1. Un funcționar administrativ român vine de 1787 suflete de Români.

2. Un funcționar administrativ ovreu vine de 882 de Ovrei.

Așadar, măcar că la direcția bunurilor nu se află nici un Ovreu, totuș nici acest avantaj nu este suficient ca să îmbunătățească cifra raportului între populația românească și funcționarii administrativi, eșiți din ea. Ovrei și aici au o inteligență divergentă, relativ mai numărăoasă, decât noi.

Și apoi să se mai ca'ne cineva, că Români produc prea multă inteligență?

Minunat spectacol ni se înfațisează în tabloul funcționarilor dela magistratul din Cernăuț care are (1900) 65.767 locuitori (9.400 Români, 21.787 Ovrei, 34.780 străini) și între 106 funcționari: 4 Români, 55 Evrei și 47 străini.

După cum vedem, Românii sânt în minoritate absolută față de Ovrei și față de celelalte naționa itați. Toți creștinii la un loc au 44.180 de suflete, așadar mai bne decât de douăori pe atât, cât Ovrei. Și totuș la Magistrat funcționarii Ovrei sânt în majoritate absolută. Aceasta este o încălcare revoltătoare și nu știu zeu, de ce să ne mirăm mai mult de răbdarea sau de prostia Creștinilor. Încercările făcute până acuma din partea partidului creștin social, cu scop de a înălțura aceasta stare cu totul abnormă n'au avut nici un efect. Ovrei au rămas triumfători. Unui creștin i-se pun cele mai mari piedeci, dacă voiește să intre în serviciul magistratului. O condiție inevitabilă este, ca petentul, cu trup și cu suflet, să se închine înaintea poporului ales. De-altcum Ovrei sânt primiți cu brațele deschise, și dacă nu sânt destule posturi pentru ei, atunci se pot crea și nouă. Cifrele spun adevărul, care te îngrozește: 55 de funcționari Ovrei față de 21.587 Ovrei și numai 51 de funcționari Creștini, față de 44.180 Creștini.

Dacă am vorbit acuma despre Magistratul cernăuțean, am deviat puțin dela programul nostru, care ar avea să vorbească în genere numai despre instituțiuni destinate să ocârmuiască întreaga țară. Și tocmai urmând acestui program, nu putem trece cu vederea o instituțiune de tot însemnată pentru binele obștesc al poporului bucovinean. E vorba despre Banca țării. Aceasta prezintă următorul tablou: Români 7, Evrei 2, Străini 33, în total 61.

Numai șapte (7) Români? Și douăzeci și unu (21) de Ovrei? Oare ce cauă 21 Ovrei și aici?

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ
„specialist pentru dinți artificiali fără pod în CLUJ-KOLOZSVÁR.
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)
Pune dinți și cu plățire în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Atelier optic. Isvor vrednic
de încredere și ieften pe-
tru orice cumpărături

Dobó Albert, Kolozsvár,

— Giuvaergiu. — Mátyás király-tér 15.

Fosta prăvălie HUSZNIK.

Își recomandă magazinul său bine asortat cu ciasornice de fabricație renumită. Mare asortiment de juvare din aur, argint, briliante și obiecte din argint veritabil de China, cum și în articole optice.

Oare n'ar fi fost un păcat de moarte, dacă banca țării ar fi rămas nemurdărită de Ovrei?

Școlile noastre asemenea n'au fost cruțate de «cinsita» ovrime. Și aici «bunii» și «unșuroșii» perciunați s'au sălășluit, cu toate că... dar să nu anticipăm! Să urmeze mai întâi tabloul personalului Universității:

Oficiul	Români	Evrei	Străini	În total
Profesori	10	7	30	47
Funcționari la bibliotecă	3	1	6	10
Funcționari la cancelaria universității	—	1	3	4
Suma	13	9	39	61

Dacă Românii reprezintă astăzi suma respectabilă de zece (10) profesori, pricina este, că la facultatea teologică din întâmplare nici un Ovreu nu poate fi admis ca profesor. Deci dară subtrăgând pe cei șapte (7) profesori români dela facultatea teologică, iată că rămân numai trei (3) Români de toți; și de aici bine înțeles, cade a parte profesorul pentru limba și literatura românească, fiindcă acesta trebuie să fie un Român, dacă nu cumva se va împota vre-un Lazăr Șăineanu, sau vre-un Candrea-Hecht, cari sânt foarte potrivii pentru o țară cum e Bucovina, unde te miri că pe seama țării nu se află «Mughen Du ved». Așa curu zic, abstrăgându-se de profesorul pentru limba și literatura românească, rămân în total numai doi (2) profesori Români față de șapte (7) Ovrei! Și numărul acestor din urmă, — firește că la Ovrei mă gândesc, de ce mă întrebați? — tot crește, căci chiar de curind câțva noi s'au mai importat. Așa cu încetul cu încetul ne vom trezi, că Universitatea noastră din Cernăuți s'a prefăcut în «eein stroucherische Kultusgemeinde».

Hm! Să mai zicem ceva? Zică cine ce-o vrea, ci eu repet întrebarea mea: Și-apoi să se mai caine cineva, că Românii produc prea multă inteligență?

Dela Academia Română.

— O comunicare a dlui D. Sturdza. —

București, 18 Martie

D. Dimitrie Sturdza, fostul președinte al consiliului de miniștri, secretar perpetu al Academiei române, a făcut în ședința de Vineri o comunicație interesantă, asupra divanurilor ad-hoc din Iași și București, în istoria renașterii României.

Ședința s'a deschis la orele 2 după amiază sub președenția dlui Iacob Negruți.

Cât se poate de dispus, dl Dimitrie Sturdza a vorbit timp de două ceasuri cu o voce limpede și stăpânită.

După ce puse în lumină starea politică internațională din această epocă, în care se formază un adevărat areopag european, compus nu numai din marile puteri ca Anglia și Franța, dar și cu micul stat al Sardiniei, sub înțeleapta direcție a regelui Victor Emmanuel, oratorul dovedește interesul pe care acest areopagiu îl avea ca să cuprindă într'insul, în vederea aceleiași înțelegeri, și principatele moldo-valche. De aceea puterile se căzniră să înlesnească unirea la un loc a provinciilor române, încă supuse Turciei.

Principatele Moldo-Valahiei au avut întodeuna o țintă bine hotărâtă, către care au tins cu o cunoștință a împrejurărilor desăvârșită; ele și au dat totdeauna seama de obârșia lor cu totul latină. De mai multe ori se vedește în regulamentul organic felul acesta de-a gândi.

Unirea principatelor era foarte naturală, căci regulamentele organice ale celor două țări cuprindeau aceleași dispozițiuni. Oratorul citește mai multe din aceste dispozițiuni. Același sistem monetar, același sistem vamal, același spirit juridic, etc. În urma războiului Crimeei, preocuparea de căpetenie a areopagului fu unirea principatelor Moldovei și Valahiei.

Lucrările divanurilor ad-hoc din această vreme lunduau toate spre unire și au fost cea dintâi manifestare despre existența reală a acestei țări.

Totuș s'au găsit mulți cetățeni ca să se pronunțe împotriva unirii, de teamă ca boerii moldoveni, mai numeroși, să nu ajungă să predominie în Stat. Pentru înlăturarea acestei greutăți, după faptul cel mare al unirii se impunea aducerea unui monarch strein.

L. Dimitrie Sturdza citește apoi dările de seamă sumare asupra principalelor ședințe ale divanurilor ad-hoc, care au putut ajunge să învingă nu numai greutățile din afară dar și pe cele lăuntrice, tot atât de mari și tot atât de serioase.

Numai în felul acesta a putut Țara-Românească să ocolească ripa cătră care se îndrepta cu iu-feală și să își asigure un viitor de independență, înfloritor.

Interesanta comunicare a dlui Dimitrie Sturdza a fost viu ap'audată de cătră învățații academicieni. Ședința s'a ridicat la ora 4 și 10 minute.

Din documentele vremilor noastre.

† Epistolă deschisă a trei surori necăjite către un frate renegat care și-a maghiarizat numele! —

Iubite frate: încă de când te-ai căsătorit cu armeanca încarnată și ultra-șovinistă, am observat că lu ești pierdut pentru totdeauna din familia noastră.

Când ai fost la ospăț la sora noastră Ludovica, unde atât tu, cât și nevasta ta șovinistă, nu ați schimbat nici un cuvânt cu domni preoți și doamnele preotese, am observat din nou că tu nu ești stăpân pe voința ta și că ai ajuns sub pantoful nevestei tale, ca toți aceia cari se amestecă cu străinii. Iar când ne-ai scris epistola din urmă, plină de mofuri, în care voești a ne face să credem că renegații încă sânt oameni, ne-am convins pe deplin că tu ai ajuns pe un povârniș de unde nu mai este întoarcere. Cu toate acestea însă nu am presupus că tu ai fi ajuns la atâta decădere, încât să îți maghiarizezi până și numele cel frumos românesc și chiar istoric. Nu am presupus ea tu, astăzi când poporul român are mii și milioane de sorți cari îl îndreptătesc a crede în cel mai strălucit și apropiat viitor, astăzi când cu poporul român toată lumea simpatizază, ba chiar și dușmanii cei mai încarnați caută prietenia poporului român; astăzi când zorile libertății poporului român se arată făgăduitoare — nu puteam crede că tu vei părăsi pe acest brav popor și pe părinții cari te-au născut și alăptat. Iubite frate, oare dacă tata care de 25 de ani încă se află într'un serviciu public și din o plată destul de modestă, a putut crește 8 copii și le-a putut da o bună educație și cultură, fără să fi fost silit a-și maghiariza numele, apoi tu om fără copii, cu o avere de 10—15.000 cor., te-ai putut teme că vei pieri de foame dacă nu-ți vei maghiariza și schimonosi numele?

Noi nu credem că superiorii tăi, dacă sunt unguri adevărați, și nu renegați, te-au silit ei la acest pas nesocotit, pentru că Ungurii adevărați mai bucuos iubesc pe un Român adevărat, decât pe un renegat care își întoarce mantaua după cum suflă vântul. Iubite frate: te întrebăm acum, când te vei vedea în condiția cu Abraham Kohn, care s'a făcut Kertész, cu Nussbächer Izsák, care s'a făcut Nemes, cu Izrael Schwébel care s'a făcut Sipos și cu Iosef Morgenstern, care s'a făcut Haynal, nu îți vei mușca buzele de rușine? Crede iubite frate că din clipa în care vestea maghiarizării tale a pătruns la urechile noastre, am rămas cu toții nemișcați și fără răsuflare, și ca să ne putem desmetici din aceasta dureroasă surpriză, tata a alergat la oficiul protopopes, unde întru adevăr s'a convins că vice-comitele a dat ordin ca numele tău cel românesc să fie înlocuit cu un nume unguresc în matriculă. — Tu știi foarte bine că biata noastră mamă, care acum e foarte bătrână, prin câte greutăți a trecut și cu câte necazuri s'a luptat până te-a crescut și te-a făcut domn, iar tu astăzi, când ar trebui să o mângâi în adâncile ei bătrânețe, prin pasul tău cel nesocotit, îi amărești și puținele zile câte mai are. Oare tu nu te-ai gândit că numai smintii și criminalii, cari au zăcut prin pușcării pentru fel de fel de crime, că numai ei își schimbă numele de familie? Oare tu nu te-ai cugetat că prin acest pas nesocotit ne faci o mare rușine nu numai nouă, familiei, ci și întreg neamului? Nu ți-ai dat seamă că lumea te va osândi și număra între cei eriminali? Iubite frate, noi surorile, cari ținem mult la numele nostru de familie, te rugăm să-ți îndreptezi acest pas greșit, pentru că în caz contrar, spre a ne spăla de rușinea ce ne-ai făcut, vom fi necesitate a declara în public precumcă, nici noi, nici părinții noștri n'am conlucrat și n'am consimțit la acest pas mișelesc, făcut de hatârul nevestei tale sau la îndemnul altui potlogar șovinist.

Deși te-am iubit foarte mult și dacă mureai de o moarte naturală ne făcea-i foarte mare durere, totuși

trebuie să îți mărturisim, că aceea supărare nu ar fi fost așa de mare ca aceea pe care ne-o faci acum, când ai murit de-o moarte vie și împreună cu rușine. Pentru acea, deși nu e frumos a pune pe hârtie expresiuni și epitețe necuvincioase, te facem totuș atent să bagi bine de seamă, că dela maghiarizarea numelui, sau renegare, nu e mare distanța până la eșafod. Trei surori ale tale.

On. Redacție! Fratele despre care e vorba, e funcționar la... căile ferate din... și s'a chemat (urmează un prea cinstit nume strămoșesc, Red.) Acum îi zice pe numele unguresc (urmează o pocitanie de nume unguresc, Red.) Nu-l amintim cu numele în scrisoare, pentru că ni-e rușine. Aceleași, (urmează numele surorilor. N. Red.)

INFORMAȚII.

A R A D, 21 Martie n. 1911.

— Serată literară-muzicală în Brașov. Duminică în 19 (6) Martie seara s'a ținut în sala festivă a gimnazului român o frumoasă seară literară-muzicală. A cântat frumos în vioară dl Dr. Iuga și la pian d-șoara Dima, fiica maestrului Gheorghe Dima. A citit apoi cu mult simț Dr. H. P. Petrescu câteva poezii originale și un monolog, care a plăcut foarte mult. Simpaticele poezii Ecaterina Pitiș ne-a delectat cu câteva poezii p'ine de căldură și duioșie, fiind frenetic aplaudată de publicul numeros. Încheierea a făcut-o dl Iuga, declamând două anecdote de T. Speranță. A fost o seară cu dulci distrații pentru inteligența română din Brașov și dorim cu foc ca să se țină cât mai multe serate de felul acesta, atât pentru publicul român, cât și pentru studențimea numeroasă, căreia îi trebuie călăuze pentru lupta mare a vieții.

— Nouii prelați rom. catolici. În numărul de Duminică al Monitorului oficios a apărut autograful regal, prin care Maj. Sa numește pe episcopul de Cenad, Ioan Csernoch, metropolit de Kalocsa, pe episcopul de Győr, contele Nicolae Széchenyi episcop de Oradea-mare, pe episcopul Arpad Várady, episcop de Győr și pe profesorul de universitate Iuliu Glattfelder, episcop de Cenad.

— Alegere de notar. Citim în „Gaz. Transilvaniei”: Alegerea de notar cercual în Noul rom. (Olăhujfalu) comitatul Făgărașului, s'a făcut în 18 Martie 1911 sub preșidiul fisolgarului Bodros Emil, care dintre 10 concurenți a candidat numai pe trei: pe Andrăsi Albert, Mărgineanu Victor și Holcz Mihály, în urma căreia candidări reprezentanțele comunale din 2 comune curat românești, la propunerea preotului român gr.-cat. Alexandru Bugner, cu aclamațiune au ales pe Andrăsi Albert față de candidatul român Mărgineanu Victor. Să le fie rușine la ambele reprezentanțele comunale și îndeosebi celor trei preoți români. Cu toate că aceasta știre ni-se trimite de cătră doi bărbați demni de toată stima, totuși pare că nu ne încumetăm a crede, că îndeosebi păr. Bugner (!) să fi căzut atât de jos. Așteptăm lămuriri dela cei interesați.

— Omorirea ambasadorului rusesc la Peking. Din Petersburg se comunică, că ambasadorul Rusiei la Peking a fost omorât. Știrea aceasta lapidară n'a primit încă nici o confirmare, și de aceea o dăm cu rezerva cuvenită. În urma agitației, care domnește la poporul chinez, omorul nu pare ceva imposibil, și nu este eschis ca niște făptuitori atâțați de evenimentele zilelor din urmă să fi făptuit acest omor politic. În caz că s'ar adevărați acest omor, China va trebui să facă mari sforțări pentru liniștirea opiniei publice ruse.

Și nu pare a fi imposibil ca acest omor să fie în stare a provoca războiul, atât de temut de cercurile politice din Peking. Chiar și atunci când omorul nu va involucra urmări așa de dezastruoase, China va plăti scump atențatul.

Deodată cu știrea aceasta ziarul „Times”

din Londra anunță că guvernul chinez a înaintat răspunsul la nota rusească din 14 Martie, guvernului din Petersburg. Răspunsul este redactat în cel mai conciliant fel, dând China aproape toate concesile cerute de Rusia. Permite să se înființeze un post de consul la Colorado. Dă drept de liber comerț supușilor ruși în Mongolia și în satele de dincoace de zidul chinez precum și în alte ținuturi în apropierea munților Tienshan. Numai dreptul comerțului cu ceai adus din Rusia, nu s'a dat Rușilor.

Alt ordin de știri spun că amândouă guvernele țărilor litigante au dat ordin de mobilizare a trupelor. Se crede că în urma atentatului. China va mobiliza întreaga armată disponibilă pentru a aștepta pregătită desfășurarea evenimentelor, cari nu se pot prevedea.

— **Criza ministerială din Italia.** În ședința dela 20 Martie a camerei și senatului, ministrul-prezident Luzzatti a declarat că a înaintat regelui d' misia întregu ui cabinet, dar regele încă n'a hotărât în urma acestei declarații, camera a fost ajurnată pe timp nehotărât.

Cu privire la noul președinte al cabinetului ziarle din Roma scriu, că regele va alege între Luzzatti și Giolitti.

— **Ruptura între Spania și Vatican.** Tratatul urmate de guvernul spaniol cu Vaticanul par a fi eșuat cu desăvârșire. După cum se comunică din Madrid ministrul Canalejas va depune pe biroul camerei proiectul legii despre asociare, fără a mai aștepta consimțământul Papei.

— **Duma împotriva înrolării în armată a Jidanilor.** În ședința dela 20 Martie Duma a primit moțiunea de a se delega o comisie pentru înaintarea unui proiect cu privire la serviciu în armată al Jidanilor, cari formează un element distrugător al puterii armate.

— **Băile dela Borsec.** O societate pe acții a luat în arendă pe timp de 40 de ani băile dela Borsec. Societatea va investi un capital de vre-o cinci sute de mii coroane pentru lucrările de adaptare și de împodobire ale băilor pomenite.

x **Din esența mea se poate pregăti pe lângă o economisire de 200% ieftin acasă după carte ușor și curat licher, rum, rachiu și coniac. Esența pentru un litru 50 fileri.** Rachiu alaiș, Anisette, Piersică, Benedictin, Chartreus, Piere imperiale, Amar, Chimin, Căfea, Coniac, Maraschino, Roze, Vanilia, **Esență pentru 1 litru rum, de amanas și rum de lamaica 32 fileri.** **Esență pentru 1 litru rachiu de prune, de drojdii și trebere 20 fileri. 1 litru spirt de % rafinal 2 cor. 20 fil.** **Parul curat și mustața căruntă se vopsește bine cu vopsea «IDEAL» pentru păr care e nestrecorată. Prețul 3 cor.** Se află de vânzare în toată culoarea la **Fekete Mihály**, droguerie la „Iger” în Murăș-Oșorheiu (Marosvásárhely). 1

ECONOMIE.

Bilanțul „Victoriei”.

Nici unul din bilanțurile numeroaselor noastre instituite de bani — abstrăgând de cel al „Albinei” — nu este așteptat an de an cu atâta interes de publicul nostru mare și cercurile noastre specialiste, ca bilanțul institutului „Victoria” din Arad. Și interesul acesta este foarte firesc. „Victoria” este nu numai, cea mai puternică și prima bancă românească, după „Albina”, bancă care a trecut și ea de mult peste însemnătatea locală, ce o

au cele mai multe bănci ale noastre, ci este și un institut, care de câțiva ani încoace face an de an progrese extraordinare pe calea dezvoltării și consolidării.

Intemeiată la anul 1887 cu un capital de K 200.000, „Victoria” și-a urcat treptat capitalul la 1893 la K 600.000 și la 1905 la K 1.200.000, iar acum se află în preajma unei noue urcări a capitalului ei social, la suma de K 2.500.000 cu care se ridică totodată la rangul celor mai mari bănci de provincie din întreaga țară. Toate urcările de capital de până acum „Victoria”, le-a efectuit, ca nici una din celelalte bănci mari ale noastre, impunând acționarilor însemnate sacrificii bănești în scopul augmentării extraordinare a fondurilor de rezervă ale societății. În modul acesta și — de sine înțeles — pe lângă dotații anuale corespunzătoare din profitul net, ea a reușit să-și creeze până la finele anu-

	Active	Escont	Capital	Rezerve	Depuneri spre fructificare	Profit net
	K	K	K	K	K	K
1900	4.492.475	3.357.554	600.000	288.546	3.080.366	90.643
1905	9.866.266	7.705.891	1.200.000	771.273	5.171.879	147.678
1907	11.283.546	8.362.509	1.200.000	931.695	6.003.765	185.566
1908	12.443.538	9.296.535	1.200.000	991.968	6.820.492	190.360
1909	14.992.417	11.278.645	1.200.000	1.015.600	8.899.316	200.558
1910	19.387.755	14.096.713	1.200.000	1.044.543	11.565.453	238.336

Ce privește în special bilanțul anului de gestiune 1910, acela s'a încheiat, în compație cu bilanțul anului precedent, extraordinar de favorabil. Totalul activelor a crescut cu aproape K. 4.400.000 la rotund K 19.400.000, venitul brut cu aproape K 224.000 la K 1.165.000, iar profitul net cu circa K 38.000 la K 238.338 — ceea ce corespunde la o rentabilitate de 19'86 procente ale capitalului social de K 1.200.000 —. „Victoria” cultivă cu predilecție Escontul de cambii, care include Cambiile cu acop. hipot. se cifrează în ultimul ei bilanț cu considerabila sumă de aproape K 14.100.000, arătând față de anul 1909 un spor de circa K 2.800.000 și formând circa 73 procente ale activelor. Alte active ușor mobilizabile mai sânt Efectele publice, cifrându-se în total cu K 825.190, și arătând față de 1909 o creștere de circa K 18.000.

Imprum. hipotecare, după sumă, a doua poziție a activelor, au crescut față de 1909 cu circa K 700.000, la K 2.636.190; iar Creditele de cont-curent se cifrează cu K 380.288 (în 1909 K 234.679). Intre active mai remarcăm poziția Interesele transitoare restante cu minimala sumă de K 13.549, care împreună cu însemnata sumă de K 203.041 a Intereselor transitoare anticipative, din pasive, dovedește soliditatea și realitatea bilanțului și existența unor considerabile rezerve latente.

lui 1910 fonduri de rezervă în sumă de aproape K. 1.050.000, urmând și în privința mărimii acestor fonduri imediat la locul al doilea după primul nostru așezământ financiar.

În urma considerabilelor sale fonduri proprii, urcate treptat până la suma de aproape K2^{1/2} milioane, și prin destoinicia și agilitatea conducătorilor săi, „Victoria” a ajuns să întrețină deja de zeci de ani întinse și avantajoase legături de afaceri cu numeroase bănci de primul rang din monarhie, legături, cari i-au făcut cu puțință a da din ce în ce o dezvoltare mai mare afacerilor sale și a împlini totodată și o importantă misiune național-economică în raionul său de afaceri, aflător mare parte în părțile expuse ale granițelor românismului.

Desvoltarea treptată a afacerilor „Victoriei” în ultimii 10 ani ne-o arată următoarele cifre:

Dintre pasivele bilanțului atrage atenția, prin mărimea ei, poziția Depozite spre fructificare, care se cifrează cu impozanta sumă de K 11.565.453, (arătând față de 1909 o creștere de circa K 2.700.000) și este o dovadă evidentă a încrederii crescânde a publicului mare românesc și străin față de „Victoria”. Creșterea Escontului cu K 2.800.000 a provocat și o creștere de circa K 1 și jumătate mil. a Reescontului, care prezintă starea de K 4.804.310 și formează circa 34 procente ale escontului.

Venitul brut cu toată dezvoltarea considerabilă a escontului arată numai o creștere de rotund K 224.000 la K 1.165.517; detragând din această sumă cheltuelile de K 927.181 rezultă ca profit net suma de K 238.336, din care, conform informațiilor ce avem, direcțiunea propune adunării generale convocată pe 19 crt. distribuirea unei dividende de 10 procente — K 20 de coupon ca și în anul trecut.

Cu rezultatele obținute până acum, materiale și morale, conducătorii și acționarii „Victoriei” pot fi deopotrivă mulțumiți. Continuând și în viitor politica de consolidare, urmată până acum, „Victoria” nu numai își va menține locul ce-l ocupă azi între băncile noastre, ci se va ridica în scurtă vreme între cele mai de frunte bănci din întreaga țară.

„Revista Economică”.

Fabrica de tâmplărie

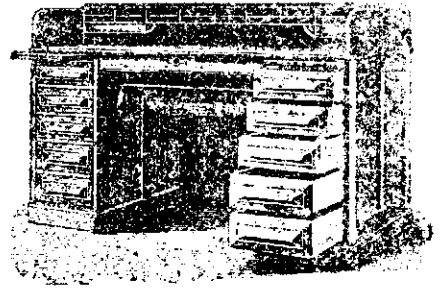
instalată cu mașini

ERÖS VICTOR FIAI

din Marosvásárhely, Régikorház-utca 3.

Pregătește **mobiliere complete** pentru locuințe, birouri, magazine, farmacii, biserici și școli după model în orice stil. **Mobilier american** pentru birouri și sipețe cu stropuri pentru acte se pregătesc la comandă

și în diferite calități, precum se vede și în desen.

»Moși pe groși«.

Profesorul Dr. Pavel Oprea de la Brad — ne prezintă tipul vrednic de compătimire al omului căzut pe câmpul de bătaie, în o luptă revoltător de meschină.

Stăpânit înainte de toate de strălucirea auru-ului, n'a pregetat să ducă în târg și să facă samsarlăc din avutul ce-l ascundea pânțelece pământului pe care se ridică satul său natal — satul Tebea, unde își doinesc freamătul, frunzele goronului lui Florea.

Sânt câțiva ani de când în hotarul comunei Tebea s'au găsit cărbuni de piatră și profesorul Oprea, fiu al comunei Tebea, a fost cel mai agil samsar al unor străini cari au deposedat cu prețuri de batjocură pe sârmanii săteni, în vreme ce locurile profesorului Oprea au fost plătite înzecit de scump..

Ajuns la mazăgă de bani, s'a ridicat ca o volbură și a sămănat discordia și ura între colegii săi profesori cari i-a încurcat în certe și în procese — fără rost.

Dar lumea românească în scurt timp a înțeles situația și a desaprobat pornirile omului stăpânit de patimă.

Această dezaprobare a sgduit sufletul ce clo-cotea de patimi și parte ca să-și răsbune, parte ca să-și câștige lemeiu de afirmare și de eventuală căpătuială, s'a așternut de-a curmezișul drumului ce duce la progresul nostru național pe terenul economic — așa din drag senin și în perfectă necunoștință de cauză — și s'a constituit în muncitor, ba căpitan economic.

S'a luat de mână cu un anume Michalus, slujbaş silvanal, desigur tot atât de înțelegător al rosturilor economice, ca și profesorul Oprea și împreună au iscodit gogorița unei „conlucrări maghiaro-române“ prin o reuniune economică tocmai în Zarand, în cel mai românesc colț de țară.

Toți oamenii noștri de bine și toți înțelegătorii luptelor noastre au desaprobat unanim nesocotitul pas al profesorului Oprea.

Zadarnic. Omul ajuns odată pe povârnișul gătit de sufletul lui pățimas — nu se mai poate opri. Se rostogolește — fatal.

Dacă, în fața desaprobarii generale totuși s'ar mai găsi oameni cari ar fi ispitiți să creadă în bunăcredința acestui fost dascăl român — pentru aceștia reproducem câteva pasagii din un articol apărut în numărul dela 12 Martie al fițiucei guvernamentale „Poporul“ (lui Alexici) din Budapesta. După ce dl Oprea ori vre-un scriitor al său face apologia „Cercului plugarilor din Zarand“ (așa numește Reuniunea economică după „gazdakör“-urile ungu-rești!) continuă:

„Când dl ministru de acum, Serényi, a trimis un circular tuturor arhierilor, ca să îndemne poporul să se îndeletnicească cu prăsirea vitelor și cu producerea poamelor, mai ales în Ardeal, unde pământul e foarte priincios spre acest scop, dl ministru, ca un tată bun, a avut în vedere binele poporului. Iarăș trebuie să zic: durere, nici îndemnul dlui ministru n'a intrat în urechile surdului. (Sic) Numai dl Alexandru Michalus n'a stat cu mâinile în sân și ca bărbat întreg, s'a pus pe lucru, căci nu putea să privească cum: se prăpădește, văzind cu ochii, bietul nostru popor. (El, ungurul Michalus! N.R.). S'a adresat cărturarilor din două cercuri pretoriale, ca să-i vină întru ajutor, căci doar e vorbă de binele obștei. Un tovarăș vrednic și iusuflețit s'a alăturat dlui Michalus, profesorul nostru dela gimnaziul din Brad, dl Pavel Oprea, care muncind ziua și noaptea, a îndemnat poporul să se pună la muncă pentru scăparea și binele tuturor locuitorilor.

Iată adevărații prieteni ai noștri: Dl Michalus, Dl Oprea și o ceată de cărturari, îmboldiți de iubirea nemărginită față de popor, muncesc ziua și noaptea ca să-i potolească necazurile și să-i îmbunătățească soarta.

Ajungând la constatarea „impresiei“ ce a lăsat publicului nostru — acțiunea profesorului Oprea; înjură pe cum urmează pe cei ce nu l'au aprobat:

Să le fie rușine, că știu vesti numai cuvinte late și umflăte, să taie moși pe groși, dar când e vorbă de muncă pentru binele obștei, se retrag în întunec și numai de după tuță se încumătă să atace pe bărbații doritori să ne ajute.

Iată până unde a ajuns sârmanul profesor Oprea!

Fie-vă milă de el — lăsați-l singur, — doar îi va ajuta bunul D-zeu să-și vină în ori și să se scape de rușinea ce singur și-o pricinuit-o.

BIBLIOGRAFII.

A apărut Noua Revistă Română de sub direcțiunea dlui C. Rădulescu-Motru cu următorul sumar bogat și select: Noutăți: Scrisoare către așegătorii din Mehedinți, Di Iorga și noul parlament. Cestiuni actuale: C. Rădulescu-Motru. Guvernul »Binelui cu de-asila«. N. Ștefănescu-lacint. Lipsa de caractere în politică. Cestiuni economice: Const. I. Florea. Dreptul de proprietate și economiștii. Literatura: Oreste. Zarul. Sudermann. Femee. Alphonse Daudet. Diligența din Baucuire. Cărți noi: Dem. I. Teodorescu. »Fiziologie filosofică«. (Instincte sociale, patimi și conflicte, remedii morale) de Dr. N. C. Paulescu. Cestiuni culturale: A. C. Frecuentarea școalelor rurale. * * Activitatea societății pentru cultura românească în Bucovina. Note și informații: După alegeri... — Literatura electorală. — Gauguin. — Ocultismul în zilele noastre. Revista revistelor: Annales de biologie. — Convorbiri literare. — Revista democrației române. — Les Annales. Memeto:

»Adolf«. In cunoscuta Bibliotecă »Lumina« din București a apărut celebrul roman »Adolf«, de Benjamin Constant, un volum de 136 pagini, tradus de Paul Ionescu. Se vinde cu 30 bani exemplarul. Se poate comanda și prin librăria archidiecezană din Sibiu.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare: Bibl. Minervei a 30 fil. + 5 fil. porto:

Nr. 100. Dr. Th. Mirosenescu: Cura de slăbit și de îngreșat.

Nr. 101. C. Flamarion: Urania. Volumul I. Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.

Nr. 102. C. Flamarion. Urania. Vol. II. Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.

M. Sadoveanu: »Apa Morților«, roman. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

Em. Gârleanu: »Intr'o noapte de Mai«, nuvele. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

Vasile Pop: »Iubirea e biruitoare«, nuvele. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

M. Eminescu: »Lumina de Lună«, poezii complete. Prețul 2 cor. (+ 30 bani porto).

C. Bertolazzi: »Zile de sărbătoare«, comedie în 3 acte. Prețul 40 bani. (+5 bani porto).

C. Moldovanu: »Cetatea Soarelui«. Poezii. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

S. Masoch: »Creditorii«, novelă. Prețul 30 bani. + 5 bani porto.

Chateaubriand: »Atala«. Prețul 30 bani. (+ 5 bani porto).

Sadoveanu: »Soimii«, roman. Ed. III-a a 2 cor. (+20 fileri porto).

Se găsec de vânzare la »Librăria Tribuna«.

La »Librăria Tribunei« se află de vânzare:

Dicționare

Dicționar român-german de Sab. Pop. Barcianu. Ediția IV-a îndreptată. 1910. broș. 6 cor. 40 fileri (+ 30 fileri porto).

Acelaș legat 8 cor. (+ 30 fileri porto).

Dicționar german-român de Sab. Pop. Barcianu. Ediția III-a a 8 cor. (+ 30 fileri porto).

Acelaș legat 10 cor. (+ 30 fileri porto).

DICȚIONARUL

numirilor de localități cu populațiune română din Ungaria, compus din încredințara Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român de S. Moldovan și Nicolau Togan. Prețul 5 Cor. plus 20 fil. porto. Se poate procura la Librăria Tribunei, Arad.

Poșta Administrației.

Vasile Popoviciu Șiria. Am primit 7 cor. abonament până la 1 Aprilie 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cos.

MOBILE

din cauza schimbării localului
se vând cu prețuri

ieftine

în fabrica de mobile alui

REISZ

Oradea-mare-Nagyvárad

dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

Dr. Stefan Tamașdan,

medic univ. specialist în dentura,

Arad, vis à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eisz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

C. ROTH

fabrică de salamă și articlii de cârnărie
Sibiu-Nagyszeben, Reispargasse 8.

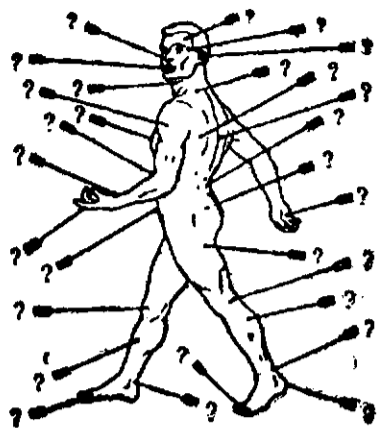
Recomandă specialități de prima calitate de cârnați, slănină și articlii de cârnărie, precum carne fină (kaiserfleisch), cârnați, slănină cu ațu, gardine afumate, șuncă, limbă; în sezonul de iarnă măieși și sînge ele, specialități de măieși și sîngerete, paștete de carne și caș de porc; slănină pentru muncitori în cantitate de peste 25 kgr., și untură curată de porc topită în vase, s. a. comande mari prețuri reduse.

Expediare cu poșta sau cu trenul. - Serviciu prompt și grabnic. Cu catalog de prețuri și cu alte informațiuni la dorință servim gratis și franco. Toate comandașele sunt a se adresa la firma de mai sus.

Dr. B. BASIOTA medic
specialist în morburii femeiești.

Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiunți între orele 8—10 a. m. 3—5 p. m.

AI DURERI?

I. După cât știu Elsa fluidul lui Feller alină durerile, le vindecă și alungă slăbirea, vindecă re-
pede și sigur reuma, boala de nervi, junghitur,
dureri, influență, răceli, durere de cap, dinți și
de gale, căcelei dureri de ochi, migraenă și
alte dureri cari nu sunt amintite aici. Fluidul
Elsa al lui Feller are efect neîntrecut la răgu-
șeală, guturai, dureri pe piept și gât, și a orga-
nelor respiratorii și a tuturor boalelor contrase
din răceală. E veritabil numai dacă fiecare sticlă
poartă numele lui FELLER. 12 sticle mici sau
6 duble ori 2 speciale costă franco 5 cor.

II. Mai aducem apol la cunoștință că miș de oam-
eni folosesc cu rezultat admirabil hapurile Elsa-
Rebarbara contra perturbațiilor stomacale, sgâr-
ciurilor, lipsei de apetit, arsuri de rinichi, noimă,
indispoziție, bizare, lipsă de scaun, dureri de
cecum și alte perturbații a organelor de mîstuire.
6 cutii 4 cor. Să ne păzim însă de imitații și să
facem comanda act pe adresa

**Eugen V. Feller, farmacist în Stubica
Centrala 122 (cott. Agram).**

No 1223—1910.

Prim.

PUBLICAȚIUNE.

Subscrisa primărie comunală a comunei
Nucet (cott. Szeben) dă în interpretare
edificarea hotelului comunal după planul și
preliminarul aflător în cancelaria comunală.

Se provoacă deci toți acei întreprinzători,
cari voiesc a lua în întreprindere susnumita
edificare a se prezenta la licitația minuendă
ce se va ținea în 4 Aprilie 1911, la 2 ore
p. m. în cancelaria comunală. Se notează că
pe baza condițiilor acei ce o va lua are să
o edifice din speșele lui proprii și să-o fo-
losească oareș-care timp.

Condițiile mai deaproape precum planul
și preliminarul se pot observa în orele o-
ficioasă de cătră întreprinzător în cancelaria
comunală.

Nucet. (Szentjánoshegy) în 17 Martie 1911

Prima comunală:

Octavian Fruna,
v. not.Simeon Steva,
primar.

ANUNȚ.

Pentru biroul unui institut de asigurare
de seamă se caută un funcționar
care vorbește bine românește, nemțește și
ungurește și are și simțul negustoresc.

Oferte pelângă referente, pretențiunea de
retribuție și copia atestatelor să se trimită
biroului de informații Eckstein Bernát în
Budapetsa, Erzsébetkörút 37. sub pseudoni-
mul »Szorgalom 500«.

Un candidat de avocat

cu praxă ori începător află aplicare
momentan în cancelaria Dlui avocat Dr.
Teodor Pap avocat în Nagyhalmagy. (com.
Arad).

Salon de haine bărbătești

J. Schneider, Sibiu

Hermannsplatz 8, etagiul I.

Palatul Habermann. (Nagyszeben).

In atenția proprietarilor de pomi.

Ofer altoi nobile de pruni bosnieci, anume
„Balkanska Carica“ (impărăteasa din Balcan) și
„Kraljica Bosne“ (Regina Bosniei.)

Altoile de doi trei ani cu coroană frumoasă
sânt de cel mai bun soi al prunilor cunoscuți
până acum. Fructele proaspete sânt foarte mari
extraordinar de dulci și gustoase, se coc pe la
sfârșitul lui August și sânt potrivite ca fructe
pentru masă și uscate, ori pentru pregătirea ma-
giunului sau a rachiului.

Prunele mele nu sufer de păgubitoare boală de
frunze Polystigma rubrum cum se întâmplă la
prunele obișnuite la cari de multe ori cade frunza
în mijlocul verii și rodul suferă simțitor. Prunii
mei au fost premiați în repețite rânduri cu pre-
miul întâi din partea guvernului Bosniei și Her-
țegovinei, cu medalie de aur la expoziția mile-
nară din Budapesta din 1896, la expoziția din
Viena în 1897 cu medalie de argint la expoziția
universală din 1900 la Paris și cu medalie de
aur, la prima expoziție agrară din Bosnia și Her-
țegovina la Saraiievo în 1910. Pentru calitatea al-
toitor mei de pruni primesc cea mai extremă ga-
ranție.

**Sava T. Kojdič, mare proprietar
în Brčka, (Bosnia),**

Ilustrate

dela balul costumat din Arad,
(și grupuri) buc. 20 fil.Vederi din Arad, buc. 6 fil.
colorate, buc. 10 fil.Familia Regală și Princiară
Română, buc. 20 fil.Dame frumoase, băieți și fete
colorate, buc. 6, 8, 10, 20 fil.

Palatul Tribunei, buc. 10 fil.

Tărani, ciobani și țărance din
România, buc. 16 fileri.Costume naționale românești,
bucata 8 fileri.Comandele sunt a se adresa la
Librăria Tribunei, AradArtiștii noștri,
bucata 16 fil.: Peisaguri, :
buc. 10, 12 f.

CREDIT

pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți mij-
locește mai avantajos:

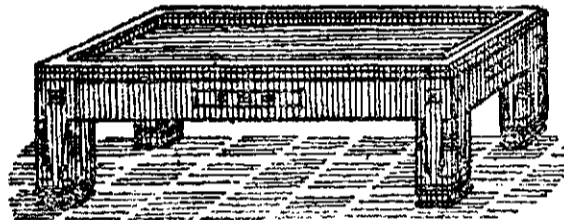
Herzog Sándor

Arad, Str. Weitzer János 15.

— Telefon No 376. —

— Premiat la expoziție cu medalle de aur. —

H. PÁLLÁN succesor

Styjszni Józsefprima fabrică ardelenă de billarde și templărie în
Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelor.

La cerere trimite instalatorul de billarde și în
provincie. — Ține mare asortiment de billarde
noui și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată
la 1875. — La dorință face și țirg de schimb.

KÁDI FERENC

călțunar ortopedic pentru bărbați și femei

Temesvár-Josefstadt, Hunyadi-ut 13.

și recomandă depozitul său bogat asortat cu

ghete p. bărbați, femei și copii

calitatea cea mai bună cum și comande după
măsură pelângă prețuri convenabile. Repara-
raturile se primesc pelângă prețuri ieftine.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chi-
mic, broderie, și institut pentru
spălătul rufelor cu aburi, în
ALBA IULIA · Gyulafehérvár.
Széchenyi-u. (îngă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, cu-
rățire de trusouri, albituri de desupt,
de masă și de pat, perdele și ori-ce
lucruri din bransa aceasta cu prețuri
foarte moderate. Curățire și clopsi-
torie chimică de tot-felul de haine
pentru bărbați și femei, pardesii fără
a le desface, apoi materii de mobile,
perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

Prăvălie nouă. Prăvălie nouă.

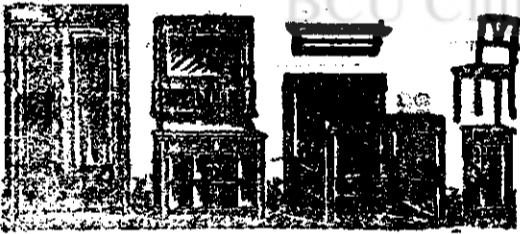
Mészáros Károly,
croitor pentru domni
Kolozsvár, Szentegyház-u. 6.

Își recomandă depozitul bogat asortat cu stoffe din țară și străinătate, lucrează totfelul de haine bărbătești la ultima modă, croi modern, serviciu prompt, lucru ireproșabil și prețuri moderate.

Magazin de mobile

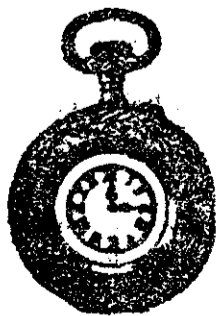
KUNSCH ANTAL
tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deasemenea și fotolii.

ȘLEPÁK A.

clăornicar, aurar și gluvaergiu
Marosvásárhely, Széchenyi-tér No. 43.

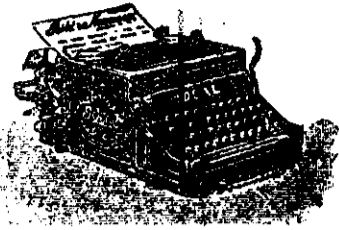
Mare depozit de totfelul de orologe de buzunar, de părete, atârătoare precum și totfelul de gluvaergice de aur și argint. Reparări de orologe și gluvaergice se efectuează prompt. Gluvaere vechi de aur și argint le schimb sau le cumpăr cu cel mai mare preț de zi. —

Zaharie Bârsan:

Impresii : de Teatru din Ardeal

à 2 cor.
(10 fleri porto)

: Se poate că-
păta la Librăria
Tribunei Arad.

Mașini de scris

IDEAL și ERICA.

GRAMOFONE

Mașini de ousut VERITAS.

(fabricație proprie) și cele mai solide părți constitutive: panglici de culoare, hârtie de copiat, ace, plăci etc. se găsesc la mecanicul:

George Barthelmie, Brașov, Weisz Mihály-u. 23.

Cel dintâi și cel mai bine asortat atelier mecanic din Ardeal. Atelier p. reparat mașini speciale de scris, de orice sistem deasemenea aparate mecanice fine etc. Școală de scris cu mașina.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregător de odăjdii și adjuturi bisericești.

Intensat la 1888

Telefon pentru comit. și oraș 488.

Liferant al excel. Sale episcop Deseffy din Ceșad.

TIMIȘOARA-CETATE

In colțul străzii Lovinica și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atenținea binevoitoare atât a preștelor cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statue

- sau altfel de adjusturi bisericești -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale

- necesare la formarea adjustărilor bisericești. —

Pentru liferările mele dau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

HALÁSZ P. JÁNOS

atelier pentru bandage chirurgicale

BUDAPEST IX, Üllői u. 5

unde se află cu prețurile cele mai convenabile și brevetate

Suspensorii, bandage pentru burtă, picioare și mâni

artificiale, ciorapi de cauciuc, benzi pentru îndrep-

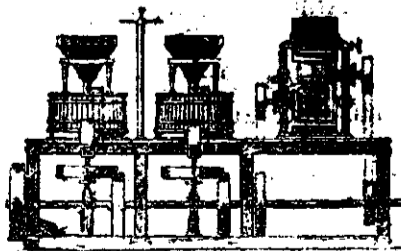
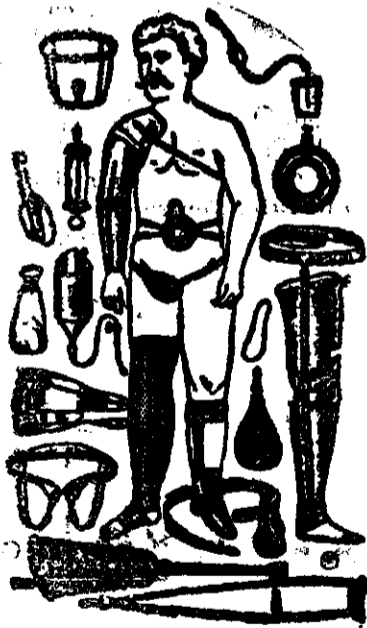
tarea staturii (gradehalter), mașini pentru umblat și

sprijinit, precum și tot felul de articole necesare pen-

tru îngrijirea bolnavilor, preparative de fabricație

engleză și americană, irigatoare și injectoare. — — —

Grijiți de adresă.

Ofere

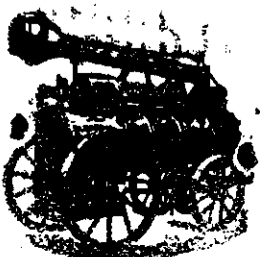
motoare cu benzin și olei brut, locomobile motoare absorbitoare de gaze. Mașini motoare cu benzin automobile

pentru arat și imblătit. Primește totfelul de montări pentru mașini, mașini cu aburi, stabilimente industriale și încălzirea cu aburi, precum și executarea a totfelul de aliaje de fier și metale

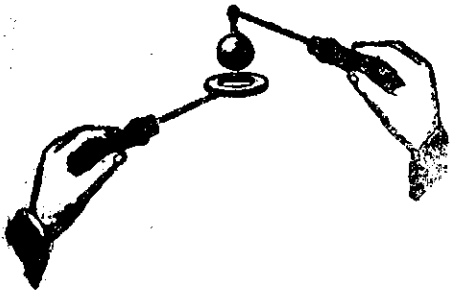
montarea deplină a morilor

precum și reparări în bransa aceasta.

Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

In atenția susținătorilor de școale.

Requisitele obligatoare pentru școalele profesionale în cadrul legii XXVII, § 15 din 1907, se pot cumpăra mai avantajos dela

Hábel Mátyás Géza

fabricant de recvizite școlastice
Budapesta, VII., Vas-utca No 7.

Fabrica de prăjitoare de cafea și căminuri brevete a lăcătarului :: ::

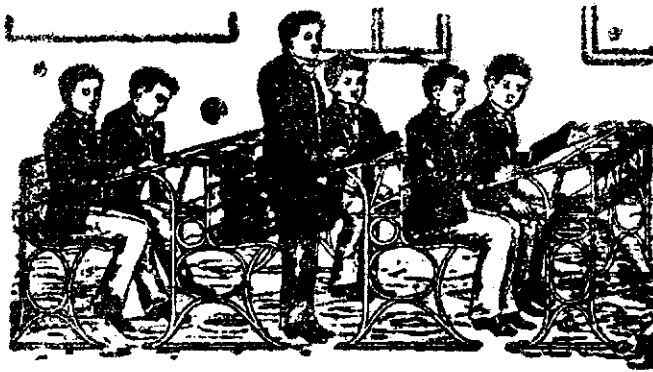
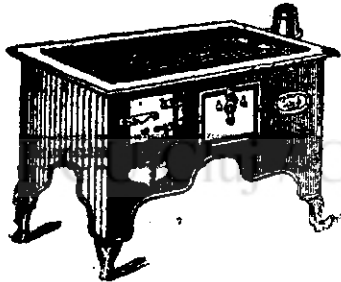
Ifj. Fazakas Ferencz

Szepsziszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea brevete și căminurile (șparhert) recunoscute de cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat peste 400 bucăți.

Primesc și eșecut pelângă prețuri moderate orice lucrări de strungărie în fier, repararea mașinelor și mecanismelor de fier, a caselor etc. pelângă garanție.

Trimite franco fiecăruia care se referă la ziarul acesta preț curent despre prăjitoarele și căminurile sale brevete.

Cele mai moderne
mobile de
fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și

a școalelor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lile-
rează numai de către firma

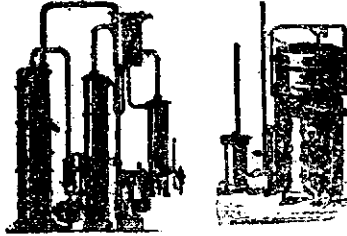
Beunhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

- Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. -

Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szászsebes,
Ulița Petersdorfer Nr. 5.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Tofelul de instrumente și lucruri necesere la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri birturi, instituțiuni etc.

Vase de fier cafea, vase de spălat și curățit.

Mai departe primește și montarea și repararea fantanelor artificiale pe lângă prețuri moderate.

Comandele se execută din material de prima calitate.

Johann Spiler fabricant de
cupatoare de lut.

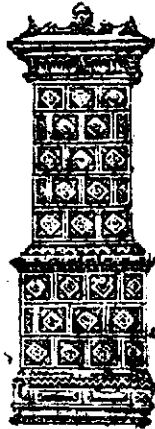
Sibiu - Nagyszeben, Neustiftgasse 2.

Atrage atențiunea on. public, că primește pregătirea a ori-ce fel de

cupatoare

descărcare și zidirea vetrelor de fier cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiințios.

Comandele se execută imediat.

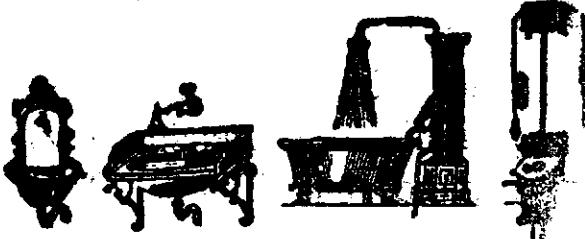

Abonați și răspândiți în toate părțile țării

„TRIBUNA“

cereți-o în toate cafenelele, restaurantele, hotelurile și ospătăriile cercetate de români!

Apaducte.

Cel ce doarec apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui **Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.**

cunoscut atât în Budapesta cum și întreaga țară. Telefon Nr. 779. Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru casele, comune, spitale, casărmi și școale. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună stăruire a caselor și pentru repararea bazinei closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noul care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

Pantofi de catifea și piele

în orice culoare și calitate pe lângă prețurile

cele mai ieftine și execuția cea mai frumoasă

se pot cumpăra dela

Kovács Mihály, Hodmezővásárhely
(Str. Morii) Malom-utca No 6 (casa proprie).

Prețul curent se trimite gratis și franco. Vanzătorilor li-se acordă cel mai mare rabat. — Serviciu conștiințios.

Avis!

La »FĂGETANA« institut de credit și de economii ca societate pe acțiuni în Făget (Facset), contra unei rate săptămânale de 1 coroană și a unei taxe de asigurare minimală (niște fileri) își poate asigura tot natalul (bărbați și femei), care e în etate între 20—60 ani și intră ca membru în secțiunea »Depuneri încopiate cu asigurare de viață« introdusă la susnumitul institut —, suma de

1000 coroane adevă unamile coroane.

Primirea atârână însă, dela rezultatul vizitării medicale.

Depunerea minimală e săptămânal 1 coroană, contra căreia se asigură 1000 coroane și depunerea maximală e săptămânal 50 coroane contra căreia se asigură 50.000 coroane pentru ajungerea termenului de 15 ani, sau pentru cazul de moarte înainte de împlinirea acestui termen.

Decl. contra unei depuneri săptămânale minimală, la tot natalul t-se dă prilejul de-o parte la acela, ca să și agonisească o sumă considerabilă, cu care își poate asigura tratul liniștit în viitor, iar de altă parte același la cazul de moarte, familia sa, să aibă capitalul de lipsă pentru tratul vieții.

Pe baza acestor depuneri institutul »Făgetana« acordă și împrumuturi. — Femei și bărbați, tot o formă de taxă de asigurare plătesc. — Membrii din provincie primesc ceuri cu cari pot plăti gratuit taxele. — Informațiuni mai detaliate, la cerere se dau gratuit.

Plățile se solvesc săptămânal sau pe mai multe săptămâni înainte, și din partea institutului se manipulează ca depuneri și se fructifică cu 4% interese.

Acestea depuneri orișicând se pot abzie și în acest caz — cu considerare la regulamentul referitor la acest ram de operațiune, suma depusă, se estradă deponentului cu interese cu tot.

La cazul că deponentul în decurs de 15 ani își plătește ratele regulat, la finea anului al 15-lea — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primește câte 1000 coroane dela susnamitul institut.

Iar la cazul, că intervalul de 15 ani orișicând ar înceta din viață, chiar să fi plătit și numai o singură rată, — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primesc următorii lui legitimi, sau persoana în favorul căreia s'a asigurat, câte 1000 de coroane, la 30 zile după documentarea încetării din viață a deponentului.

Suma scadentă cu încetarea din viață a deponentului e asigurată de cea mai mare societate de asigurare Olaneză »Algemeene Maatschappij van Lebensverzekeringen Lijfrente« din Amsterdam (reprezentanța pentru Ungaria în Budapesta) și se plătește prin »Făgetana« institut de credit și economii în Facset.

„Făgetana“

institut de credit și economii în Facset.

Suspensorii, bandage și ochelari.

Mașini de tuns, brice, foarfeci, ochiane, zwickeri, ochelari, baro- și termometre, suspensorii, aparate de inhalat, totfelul de specialități de gumă elastică, PRINTEMPS cel mai perfect prezervativ femeiesc cu 4 coroane, se poate căpăta exclusiv numai la renumita firmă:

Dobos Samuel

Temesvár-Józsefváros, Huynadi és Miszits sarok.

Vinzare de

mașini agronomice.

Pluguri Mayton și grape. Mașini de secerat și cosit. Vânturătoare. Treiere și Mașini de sămănat. Acareturi de lăptărie. Car pentru boi și cai. Măturători de zăpadă. Mașini de tăiat napi și șeșcă. Teasc de olei. Căldare de fierț rachiu. Felinare, lanțuri, furci topoare, etc.

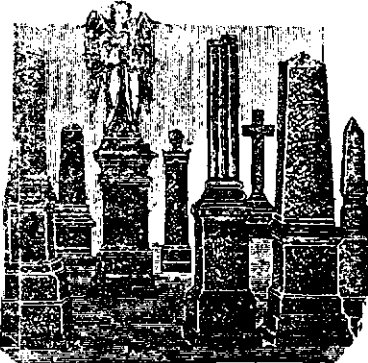
Arbuști, și altoi de peri, nuci și meri se vând pe lângă 50 de fileri bucata la **Felma lui**

Váradi Török din Dézna.

Nagy József, sculptor.

Fabrică cu instalații electrice de ori-ce mobile din marmor, granit, sienit și marmor de labrador în

Brașov—Brassó.

Primește spre efectuare orice lucrări de sculptură, precum și pietrii sepulcrale, monumente, mauzolee din orice fel de piatră. Comandele se execută grabnic și conștiințios.

Maison Schuster

salon de modă

franceză și engleză pentru dame

Cluj-Kolozsvár, Unió-u. 12. etajul I.

Recomandă în atențiunea on. public din loc și provincă salonul de modă pentru dame transpus din Paris la cererea publică aci, aranjat cu cele mai bune puteri de lucru. Referindu-mă la cei 15 ani de experiență din străinătate sunt în poziție, ca să îndeplinesc chiar și cele mai fine dorinți ale onoratului public, deoarece în salonul meu am adus lucrători tot din Paris și astfel on. public poate să-mi cerceteze modelele cele mai noi expuse în salonul meu și procurate din cea mai renumită casă din Paris, Pavin-Creed și Drecol și rog on public să mă onoreze și sprijinească cu comande.

HOTELUL PALACE

DIN BUDAPESTA

RÁKOCZY-UT 43. SZ.

SUB SUPRAVEGHEREA PERSONALĂ ALUI

RENDES SZIDOR

cu 150 camere luxos aranjate, locuințe separate, cu instalații confortabile. Camere dela patru coroane. In restaurantul hotelului cântă taraful lui Pongrácz Lajos din Cluj.

Bucătărie franceză și ungurească de primul rang. Pensiune completă începând dela 10 cor. Bere de Pilsen. Vinuri prima calitate. — Conduc de UNTEREINER JÁNOS, fost otelier în Alsó-Tátrafüred. — Adresa telegrafică: »Holel Palace« Budapest.